AZƏRBAYCAN BƏSTƏKARLARININ ƏSƏRLƏRİ

Tar ilə fortepiano üçün işləyəni və köçürəni Səbuhi Cəfərov

Klavir

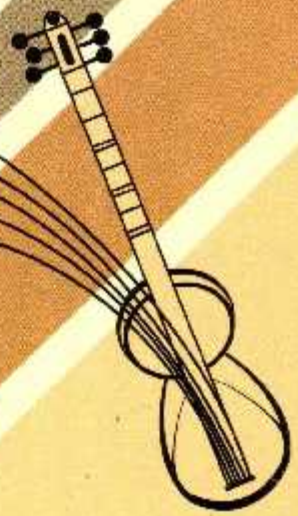

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Azərbaycan Milli Konservatoriyası

AZƏRBAYCAN BƏSTƏKARLARININ ƏSƏRLƏRİ

(Ali və orta ixtisas musiqi məktəblərinin tar sinfi üçün dərs vəsaiti)

Tar ilə fortepiano üçün işləyəni və köçürəni
Səbuhi Cəfərov

KLAVİR

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi 348 saylı, 16.05.2005-ci il tarixli qərarı ilə dərs vəsaiti kimi tövsiyə edilir.

Bakı-2005

Rəy verənlər: **Məmmədağa Əkbər oğlu Kərimov**
Sənətşünaslıq namizədi, professor

Vaqif Əmir oğlu Əbdülqasımov
Sənətşünaslıq namizədi, professor

Redakor: **Səbuhi Aslan oğlu Cəfərov**

Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri. (*Ali və orta ixtisas musiqi məktəblərinin tar sinfi üçün dərs vəsaiti*). *"Ziya-Nurlan"*. *Bakı - 2005, 48 s.*

Azərbaycan xalq çalğı alətlərinin son illər əldə etdiyi nailiyyətlər çox ürəkaçan bir haldır. Burada milli alət olan tarın da özünəməxsus yerini qeyd etmək lazımdır. Belə ki, tar artıq dünyanın konsert salonlarında çəkinmədən Avropa alətləri ilə yanaşı çıxış edir. Azərbaycan, rus və qərb bəstəkalarının əsərlərini istər bəstəkar, istərsə də ifaçılar tərəfindən yeni bir səpkidə işlənməsi də elə bu zərurətdən irəli gəlir desək yanılmarıq. Təqdim etdiyimiz bu məcmuədə toplanmış əsərlər də məhz bu qəhildəndir. Burada biz tar alətini diapazon, tonallıq və texniki imkanlarına uyğun olaraq, eyni zamanda bəstəkarın yaratdığı əsərə xələl gətirmədən işləməyə çalışmışıq. İnanırıq ki,təqdim etdiyimiz bu kitab professional ifaçılar və eləcə də tar ixtisası üzrə təhsil alan tələbələr tərəfindən sevinclə qarşılanacaqdır.

4905000000-121 Qrifli nəşr
N-098-2005

© S.A.Cəfərov

ÖN SÖZ

Azərbaycan milli instrumental musiqisinin inkişafında Azərbaycan Milli Konservatoriyasının xüsusi rolu var. Burada bakalavr və magistr hazırlığı üzrə Milli musiqi alətləri ifaçıları yetişdirilir. Həmin ifaçılar müxtəlif müsabiqə və festivallarda respublikamızı layiqincə təmsil edirlər. Azərbaycan Milli Konservatoriyasında müvəffəqiyyətlə tədris edilən ixtisaslardan biri tar not ifaçılığı ixtisasıdır. Bu ixtisas üzrə təhsil alan tələbələr muğam ifaçılığı ilə bərabər Azərbaycan bəstəkarlarının tar üçün yazılmış orijinal əsərlərini, eləcə də rus və Qərbi Avropa bəstəkarlarının tar ilə fortepiano üçün işləmələrini ifa edirlər. Bu sahədə respublikanın xalq artistləri professor S.Rüstəmovun və S.Ələsgərovun, əməkdar artist Adil Gərayın, xalq artisti, professor R.Quliyevin, istedadlı musiqiçi və müəllim Akif Novruzovun, Aəzərbaycan Milli Konservatoriyasının professorları O.Quliyevin, V.Əbdülqasımovun, M.Kərimovun və başqalarının tar ilə fortepiano üçün işləmələrini göstərə bilərik. Bu qəbildən Azərbaycan Milli Konservatoriyası xalq çalğı alətləri kafedrasının baş müəllimi, istedadlı tarzən S.Cəfərovun tar not ixtisası üçün tərtib etdiyi tədris vəsaiti də diqqətə layiqdir. Tədris vəsaitinə S.Cəfərov tərəfindən müxtəlif illərdə tar ilə fortepiano üçün işlənmiş F.Əmirovun "Min bir gecə" baletinin mövzuları əsasında "Fantaziya", T.Quliyevin "Qaytağı" və A.Məlikovun "Məhəbbət əfsanəsi" baletindən "2 fraqment" əsərləri daxildir. Bu əsərlər Azərbaycan Milli Konservatoiryası xalq çalğı alətləri kafedrasının tar not ixtisası proqramına, eləcə də, tələbə və müəllimlərin konsert ifaçılıq repertuarına daxil edilmişdir.

1995-ci ildən Bakı Musiqi Akademiyasının xalq çalğı alətləri kafedrasında tar not ixtisas müəllimi kimi fəaliyyətə başlayan və bu gün öz müəllimlik fəaliyyətini Azərbaycan Milli Konservatoriyasında davam etdirən S.Cəfərov instrumental ifaçılıq üzrə ansambl fənni üçün də bir sıra maraqlı və yadda qalan əsərlər işləmişdir ki, bunların da nəşr edilməsi vacib məsələlərdən biridir.

Hələ tələbəlik illərindən özünün istedadı, əzmkarlığı və zəhmətsevərliyi ilə fərqlənən S.Cəfərov bu gün də yaratmaq həvəsilə yorulmadan çalışır və biz ondan gələcəkdə daha samballı tərtib edilmiş əsərlər gözləyirik.

Sənətşünaslıq namizədi professor
Məmmədağa Kərimov

Anam Turə müəllimənin

əziz xatirəsinə

Fantaziya

("1001 gecə" baletinin mövzuları əsasında işləyəni Səbuhi Cəfərov)

Lento - Amore

F.Əmirov

Tar

Piano

mf

1

S.S

gliss.

2

0

gliss.

cresc.

ff

3

9

cresc.

ff

Tar

Piano

Tar

Piano

3

Tar

Piano

più mosso

4

Tar

Piano

p

f

p

f

più mosso

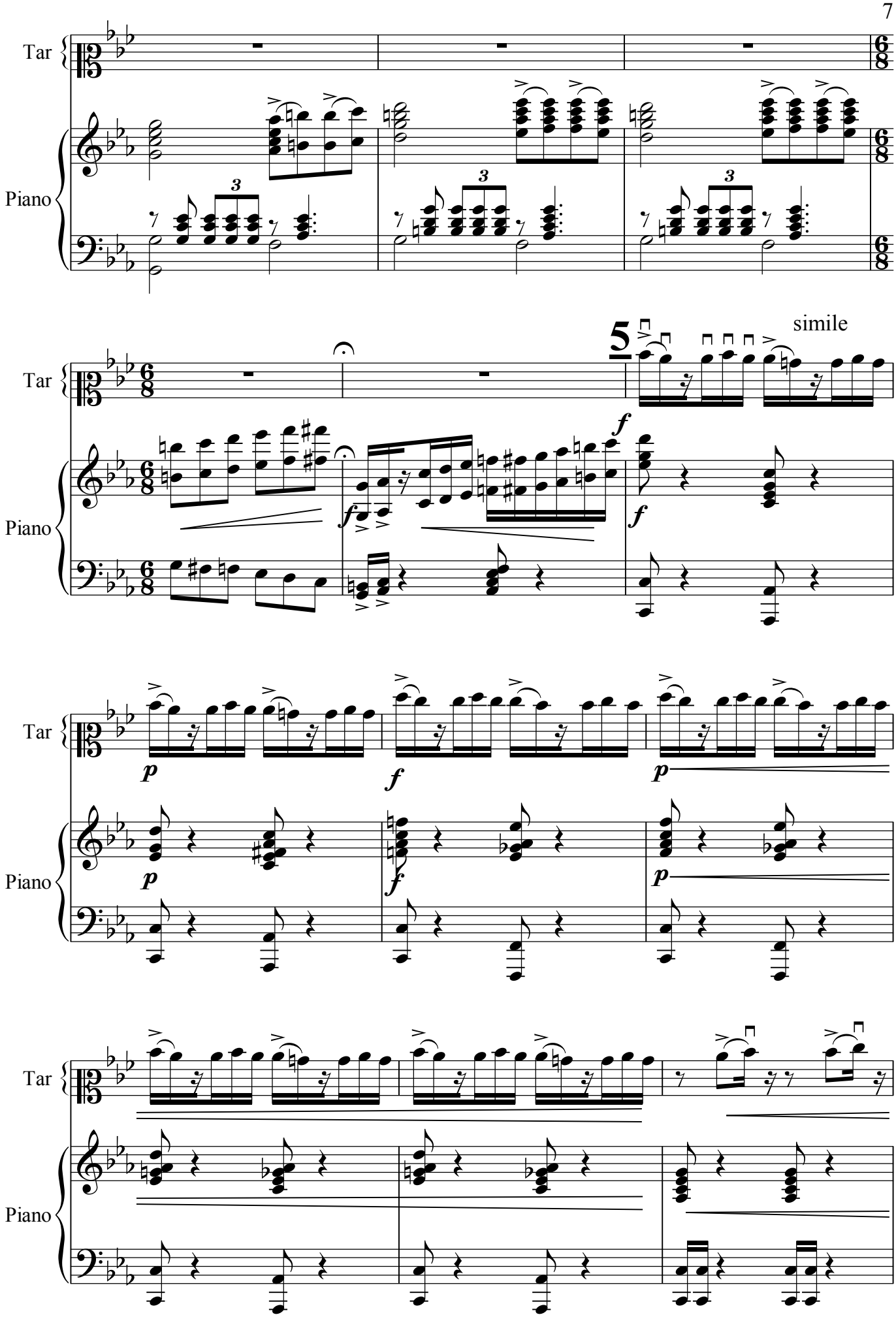
Tar
Piano
3
5
simile
f
p

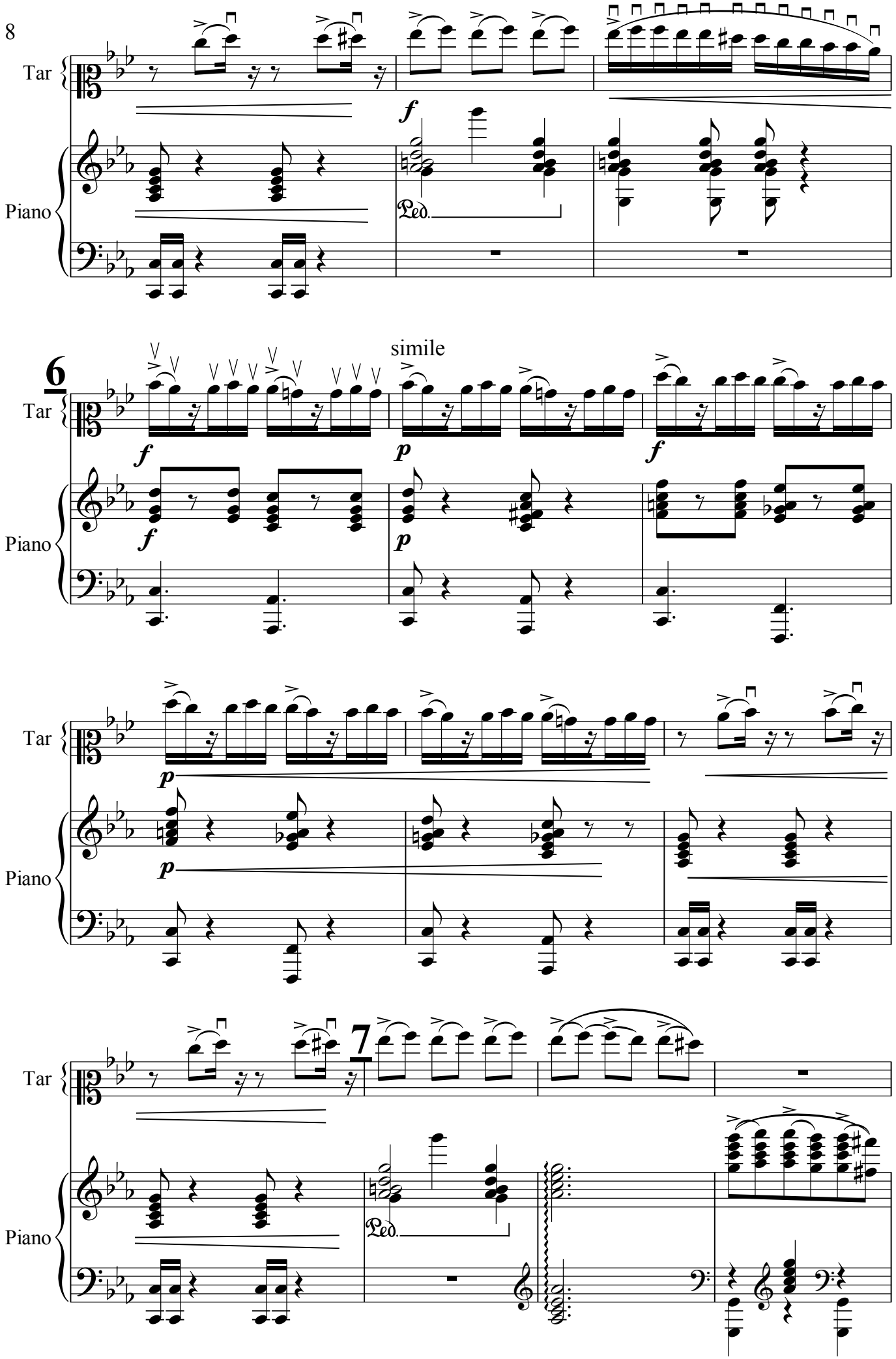
Tar
Piano
f
Ped.
6
simile
p
7

Tar

Piano

f

rit.

f

8

Allegro eleqanto

Tar

f

Allegro eleqanto

Piano

f

Tar

Piano

Tar

9

Piano

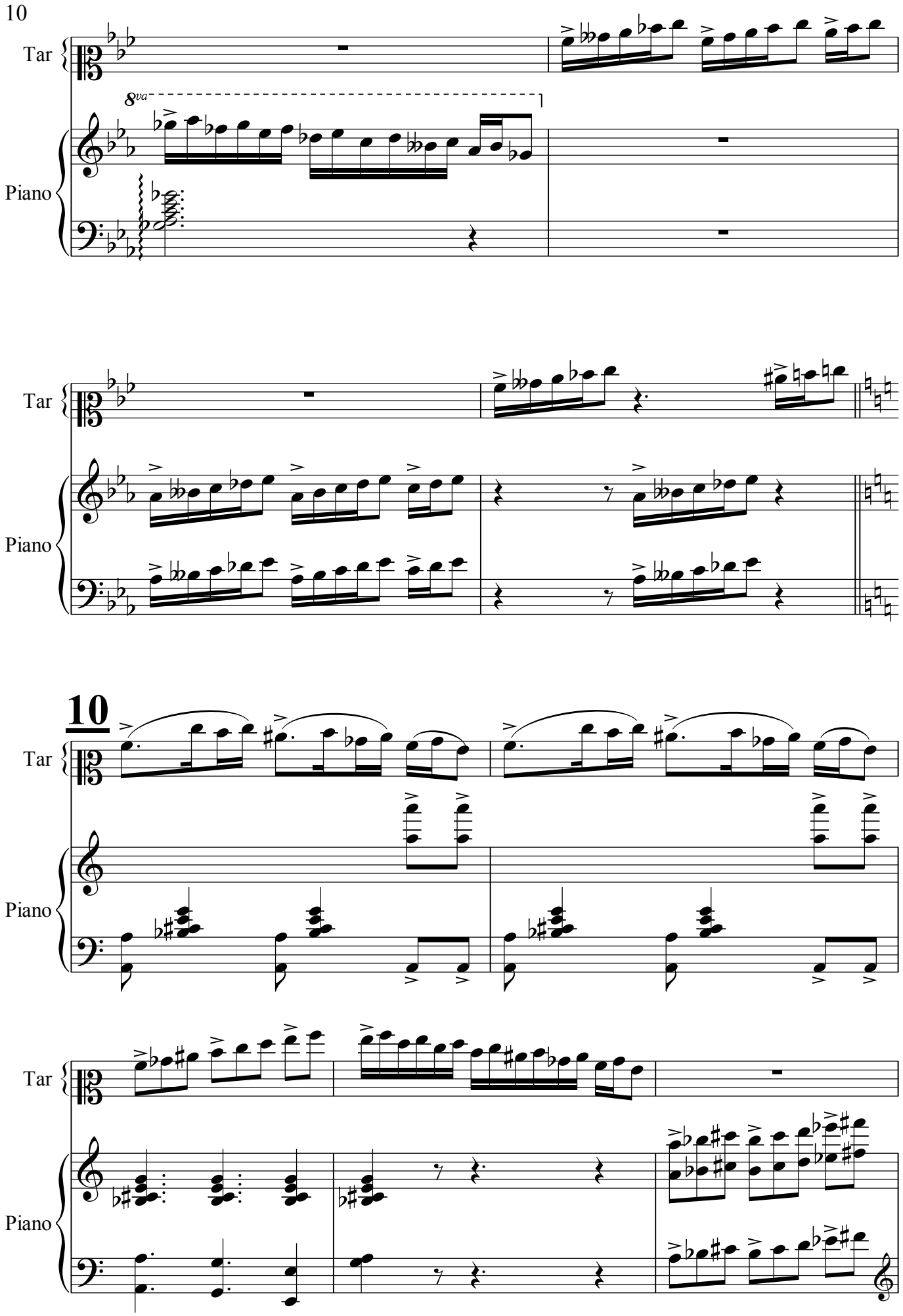
Tar
Piano
8va
Tar
Piano
10
Tar
Piano
Tar
Piano

Tar

Piano

8va

11

Moderato (lirico)

gliss.

Moderato (lirico)

(2-ci dəfə kök simdə)

12

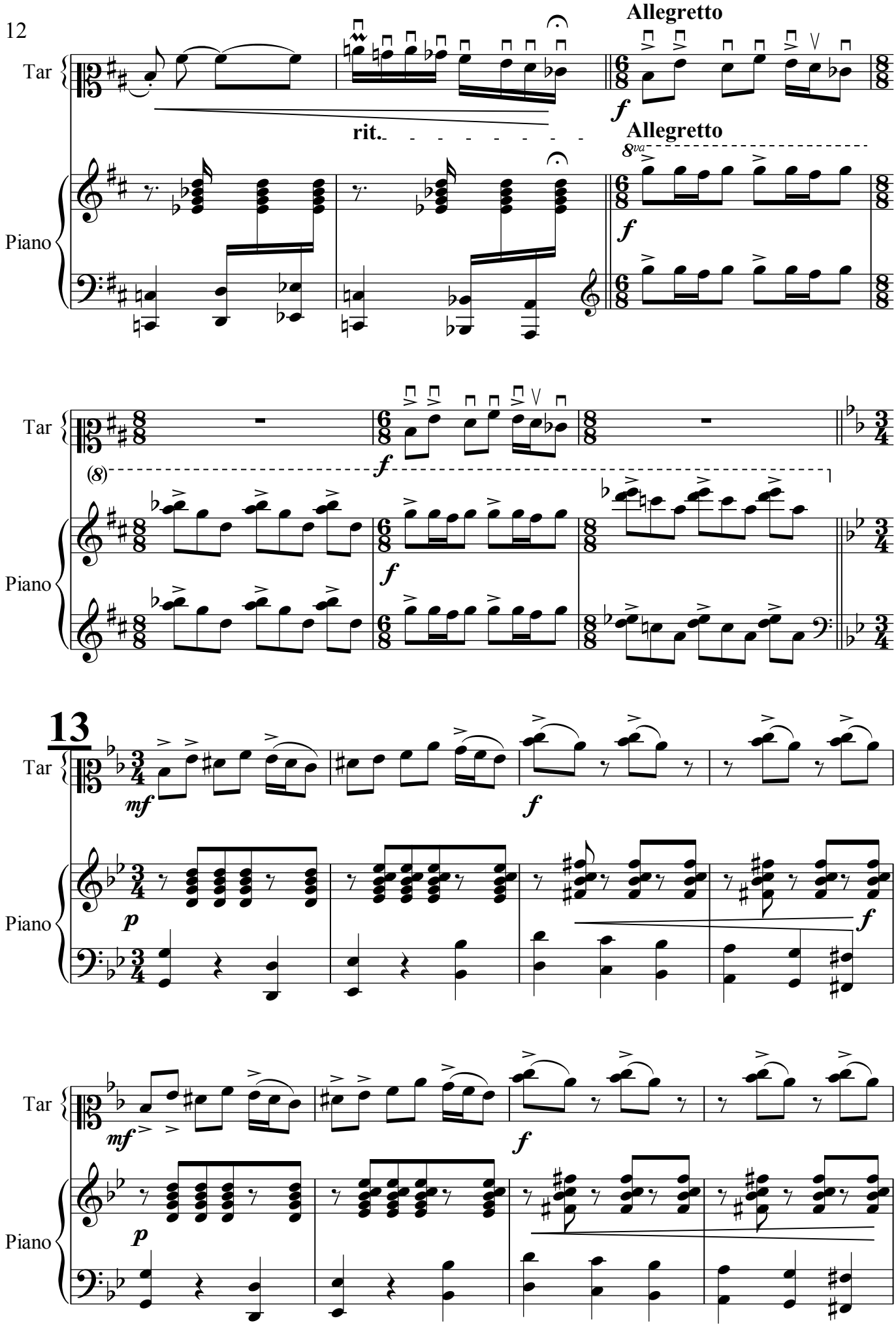
Allegretto
Tar
rit.
Allegretto
8va
Piano
Tar
(8)
Piano
13
Tar
Piano
Tar
Piano

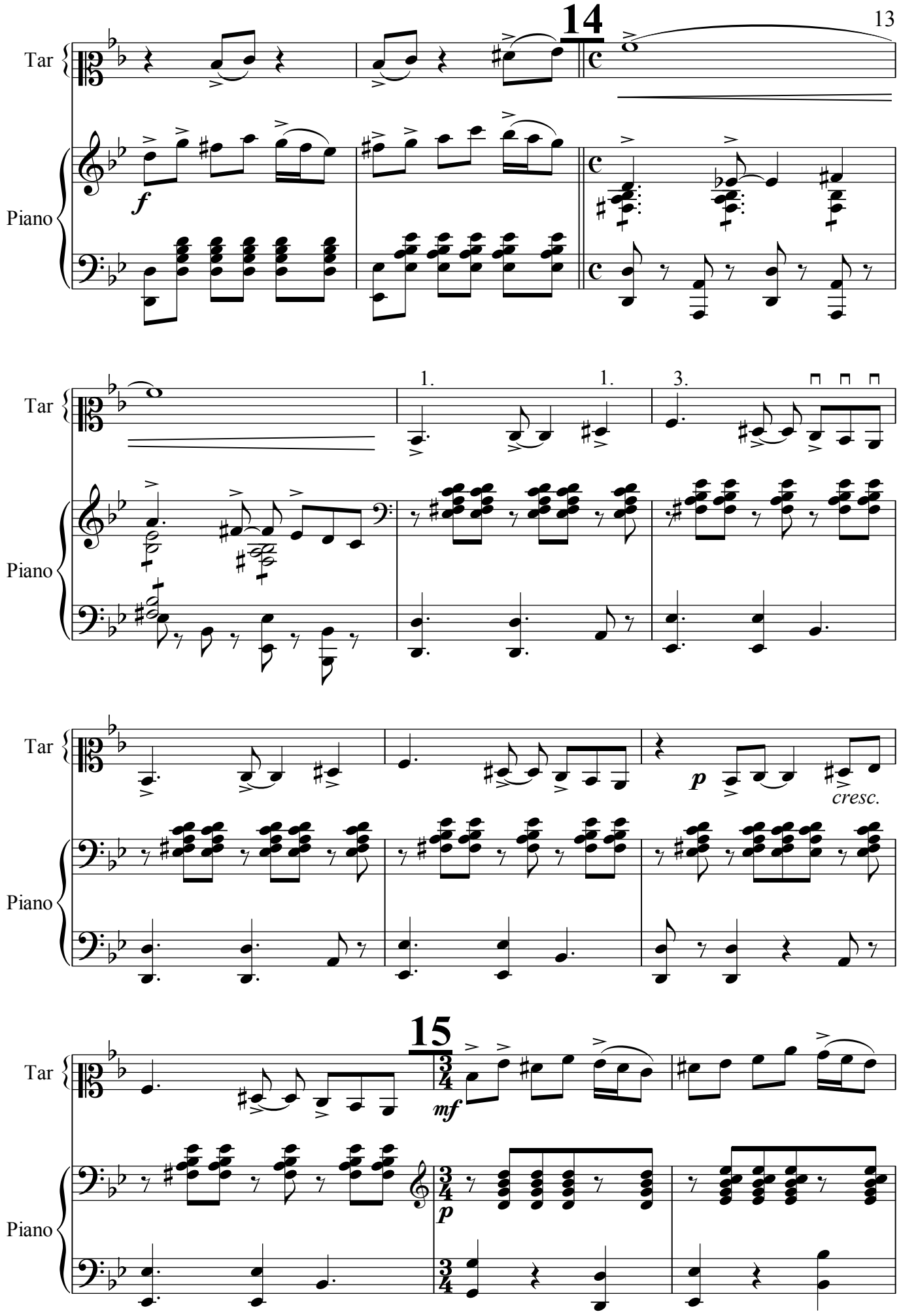
14
Tar
Piano
f
1.
1.
3.
p
cresc.
15
mf
p

Tar

Piano

f *mf* *f* *p*

Tar

Piano

f

Svelltessa

Svelltessa

Tar

Piano

16

f *ff* *mf*

Tar

Piano

Tar

Piano

ff

ff

(2)
(1)

Tar

sub. ***p***

Piano

ff

17

Tar

ff

Piano

tr

tr

Tar

Piano

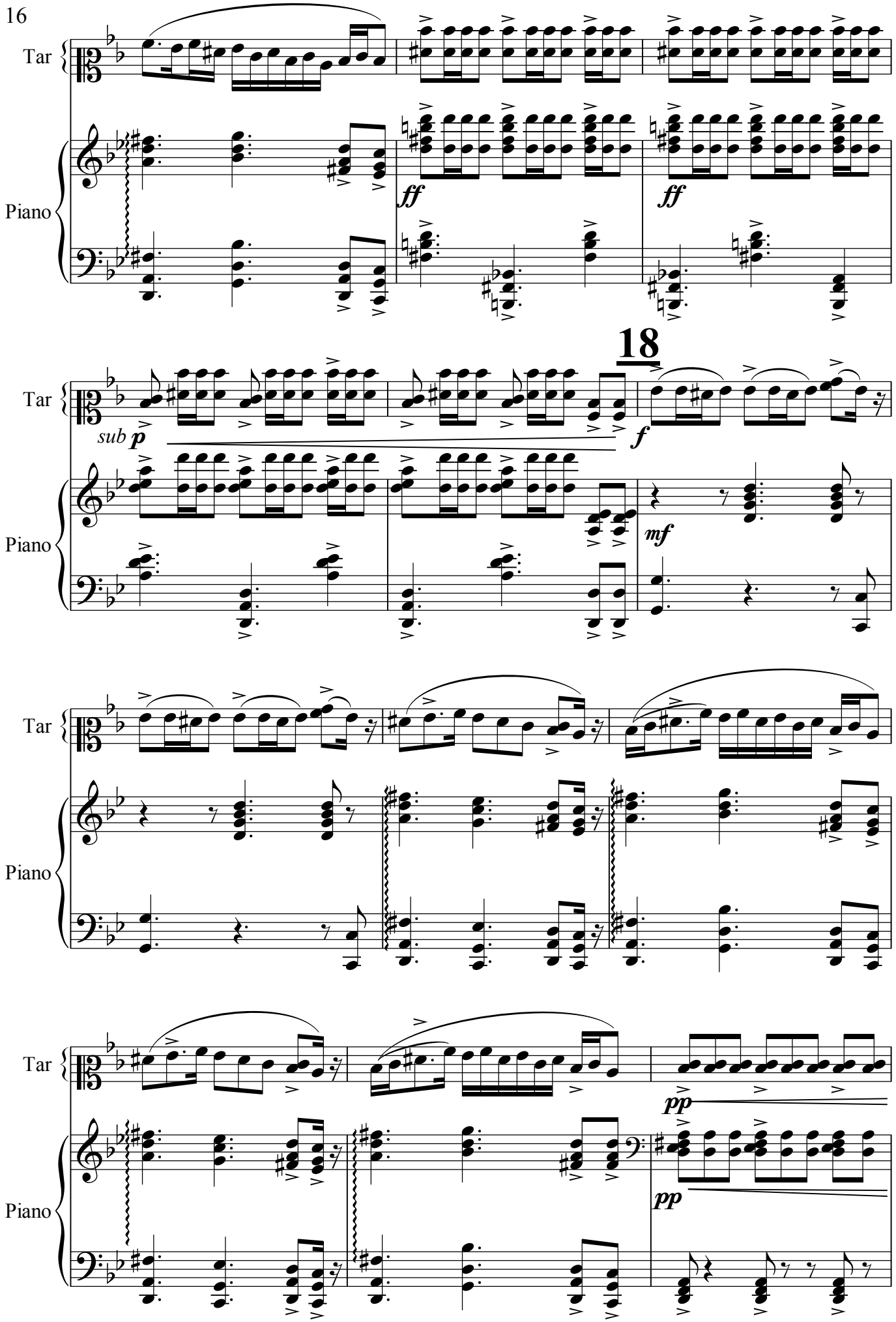
Tar
Piano
ff
ff
18
sub p
f
mf
pp
pp

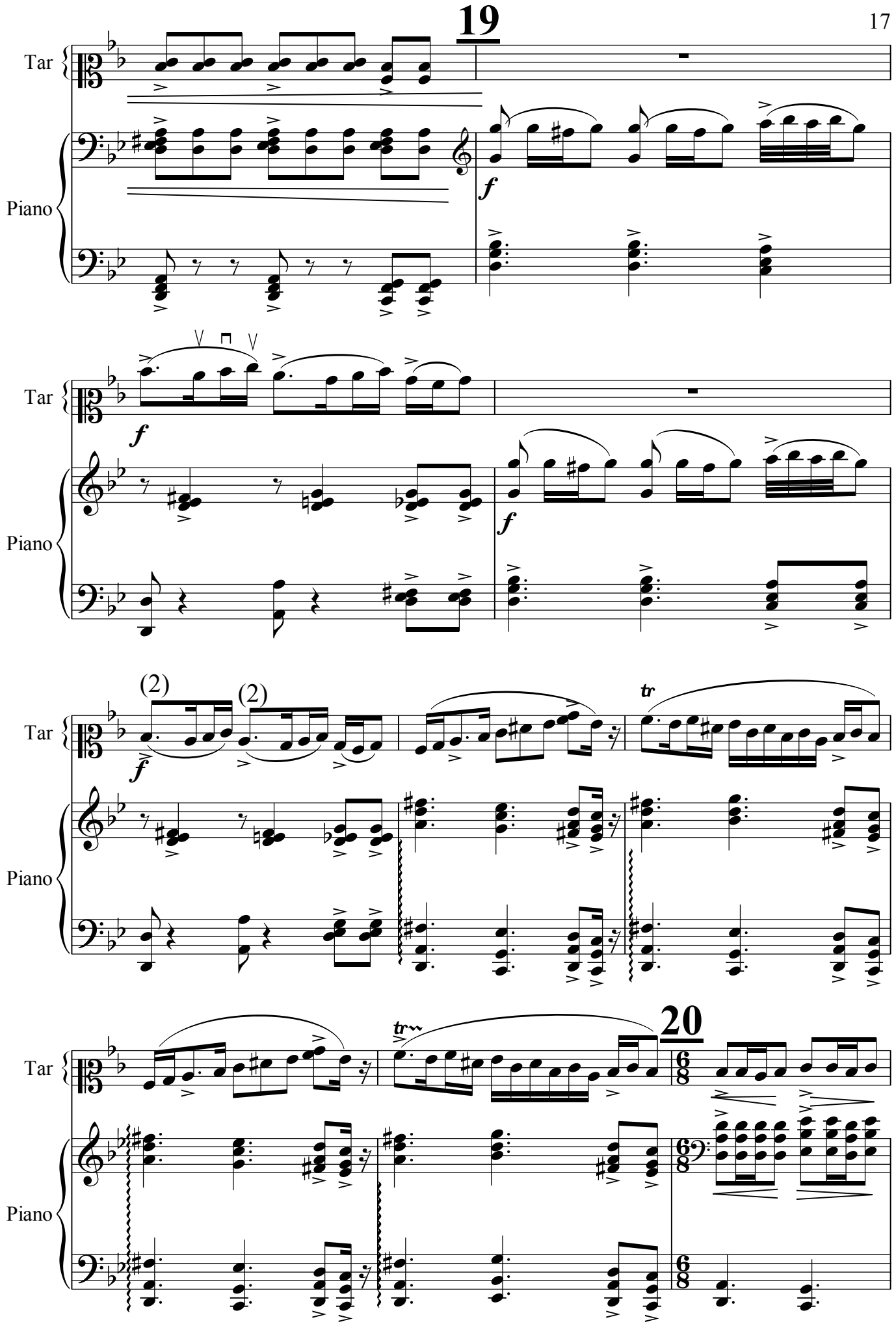
19
Tar
Piano
f
(2)
(2)
tr
20
6
8

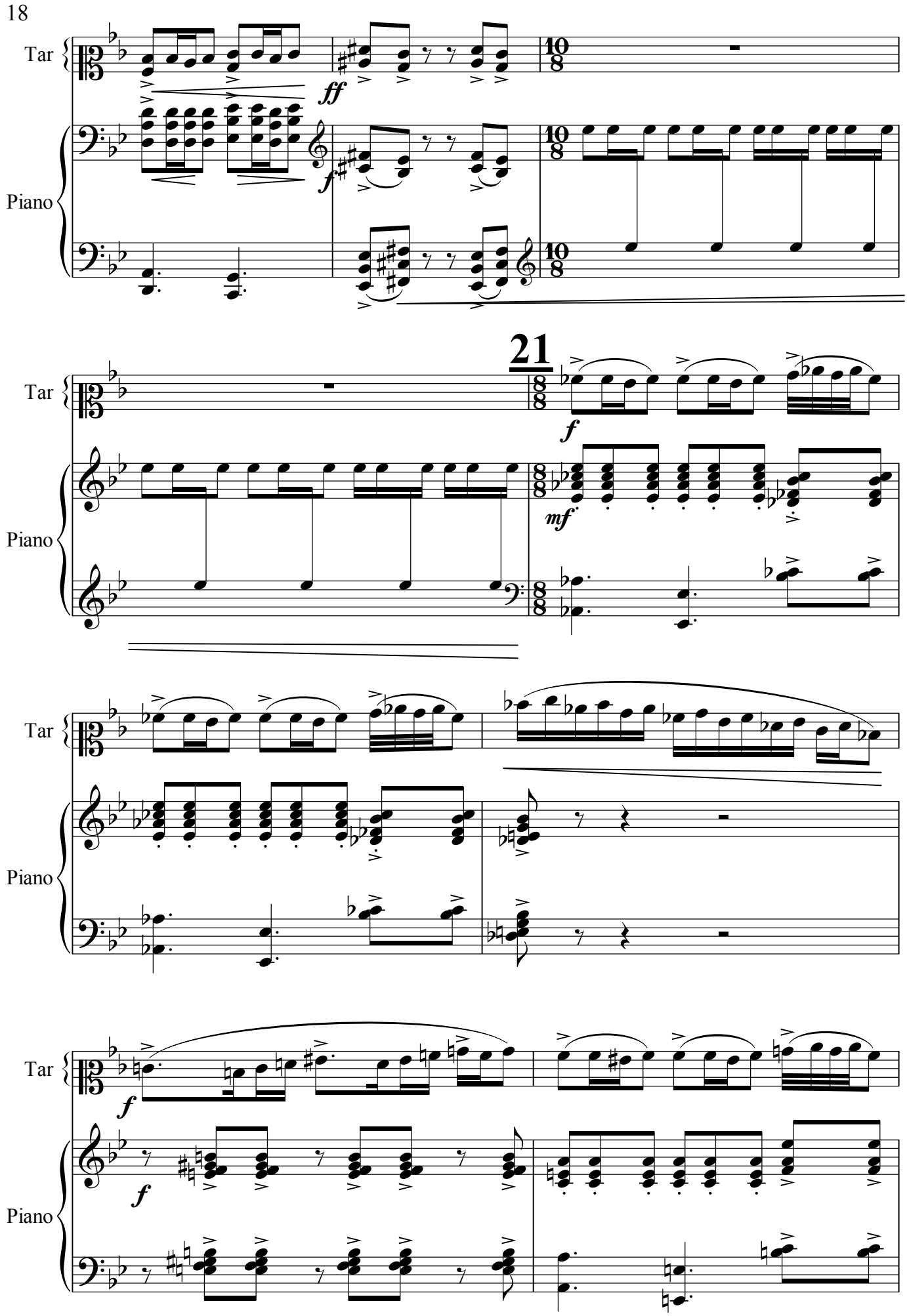
Tar
Piano
ff
f
21
mf

Tar

Piano

(1) (1) (3) 0 1 2 1

22 (2) Allegretto briliante

f

Allegretto briliante

f

gliss.

23

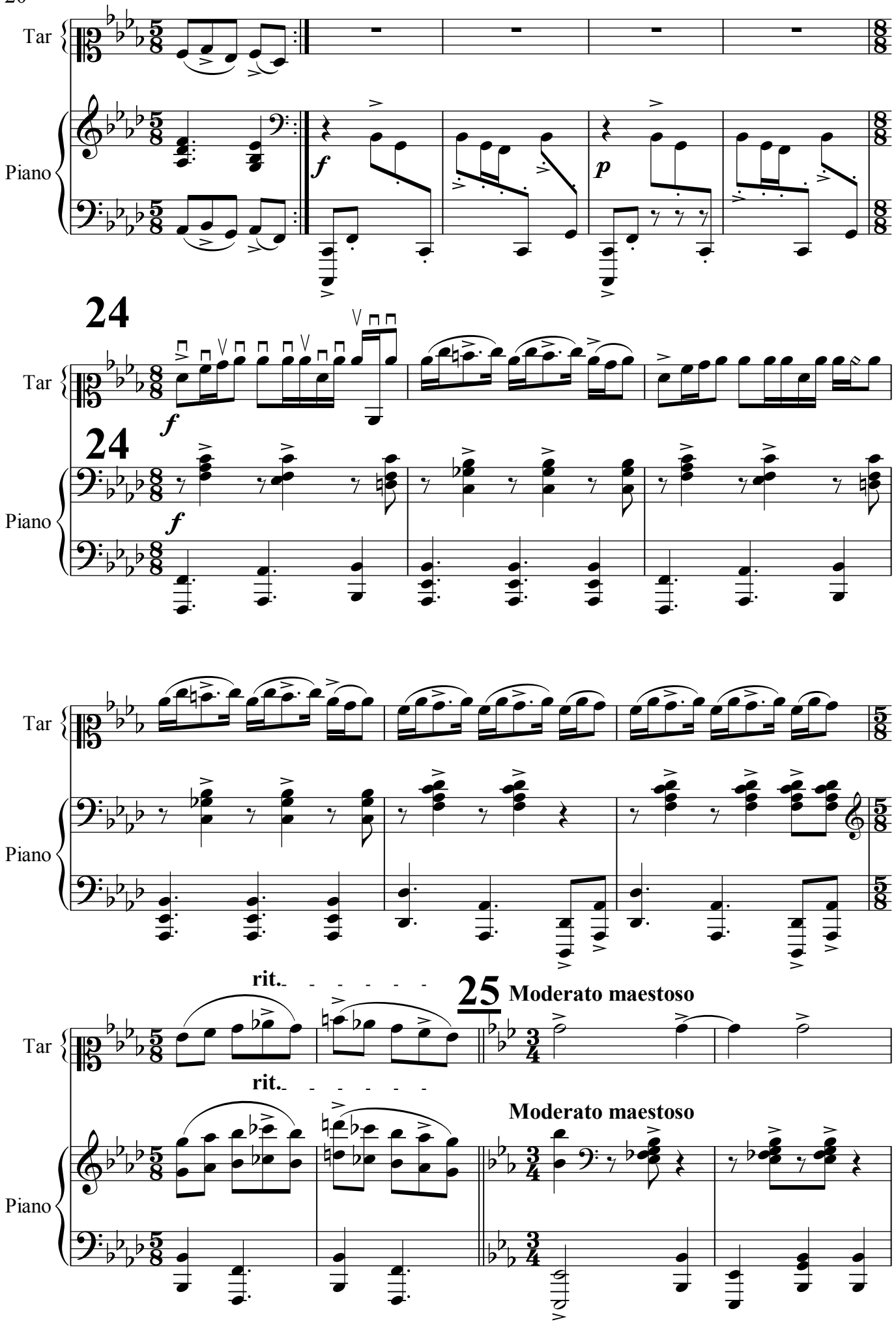
Tar
Piano
f
p
24
f
24
f
Tar
Piano
rit.
25
Moderato maestoso
Tar
rit.
Moderato maestoso
Piano

Tar

Piano

Tar

Piano

(2)

(1)

Tar

Piano

(3)

rit.

rit.

Tar

Piano

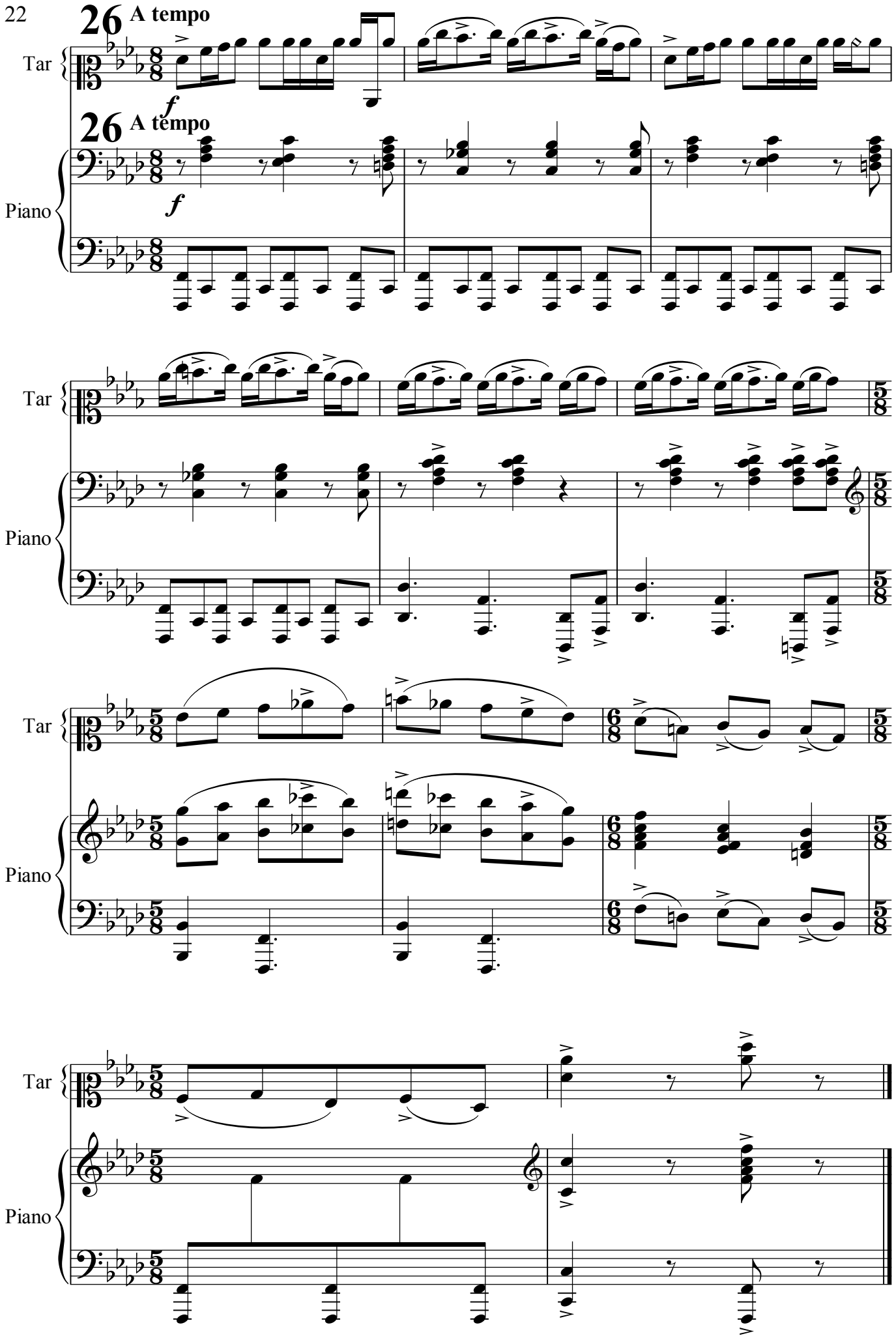
26 A tempo
Tar
f
26 A tempo
Piano
f
Tar
Piano
Tar
Piano
Tar
Piano

"Məhəbbət əfsanəsi" baletindən

2 fraqment

İşləyəni Səbuhi Cəfərov

A.Məlikov

Andante moderato

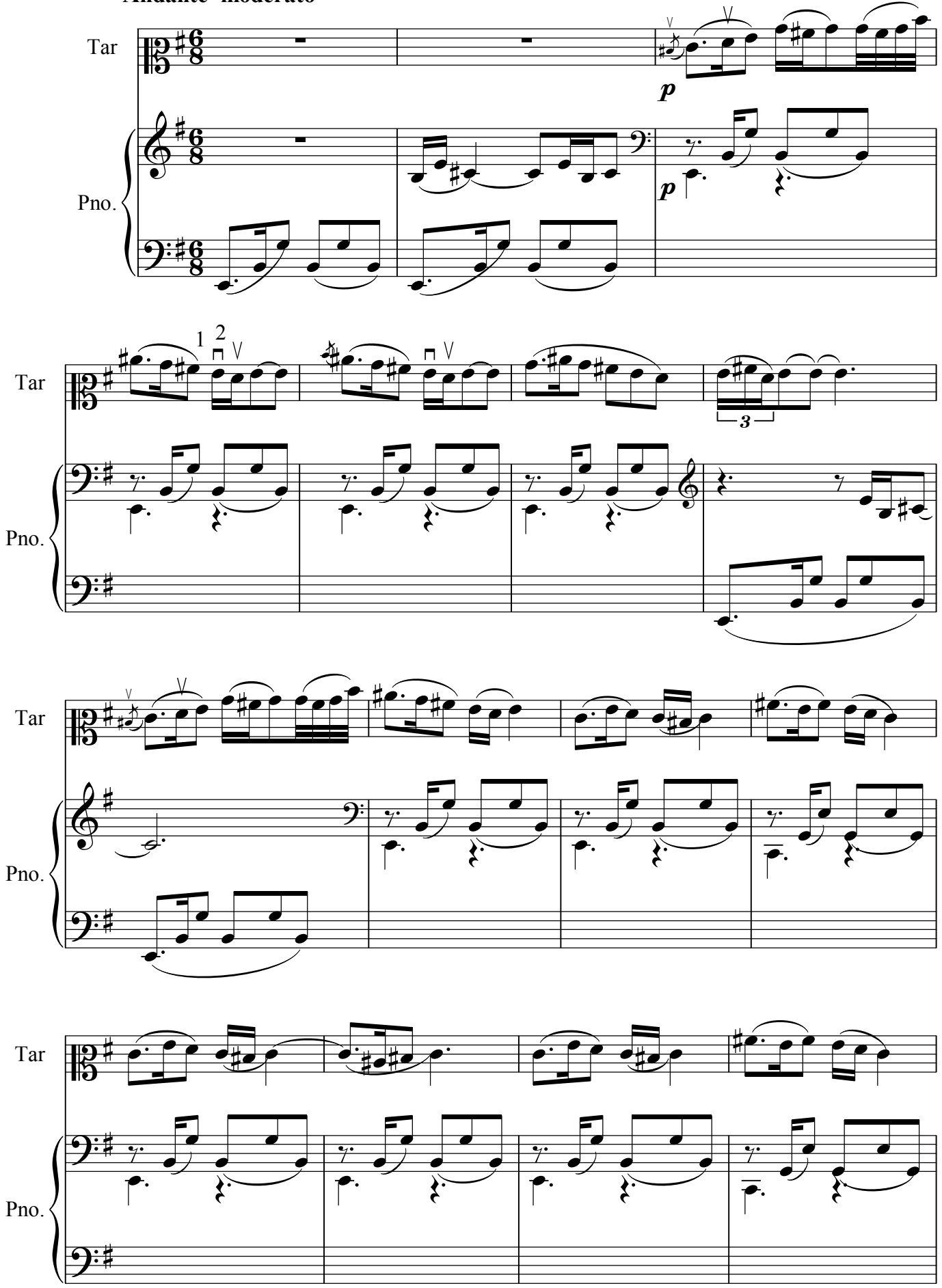

k.s

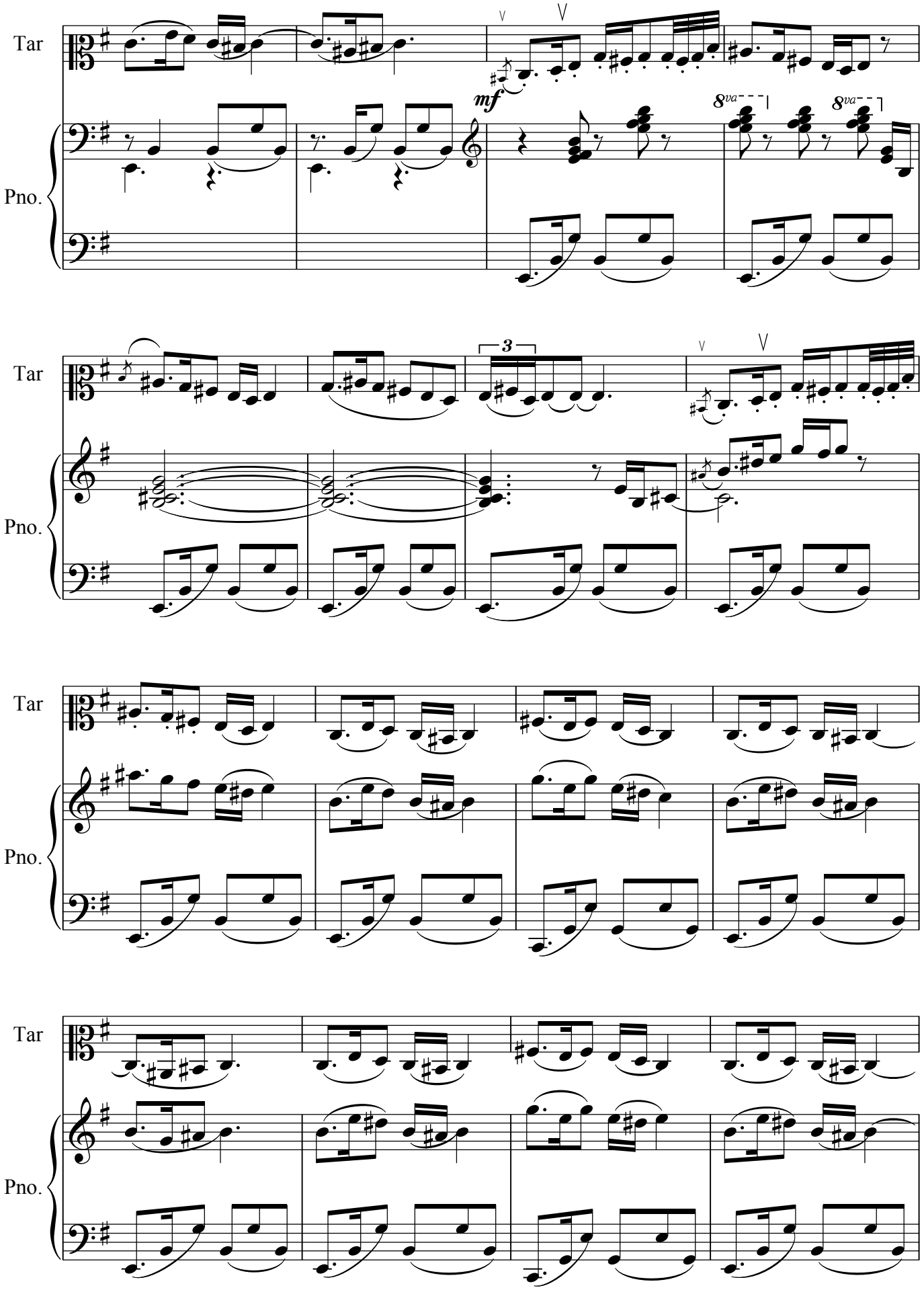

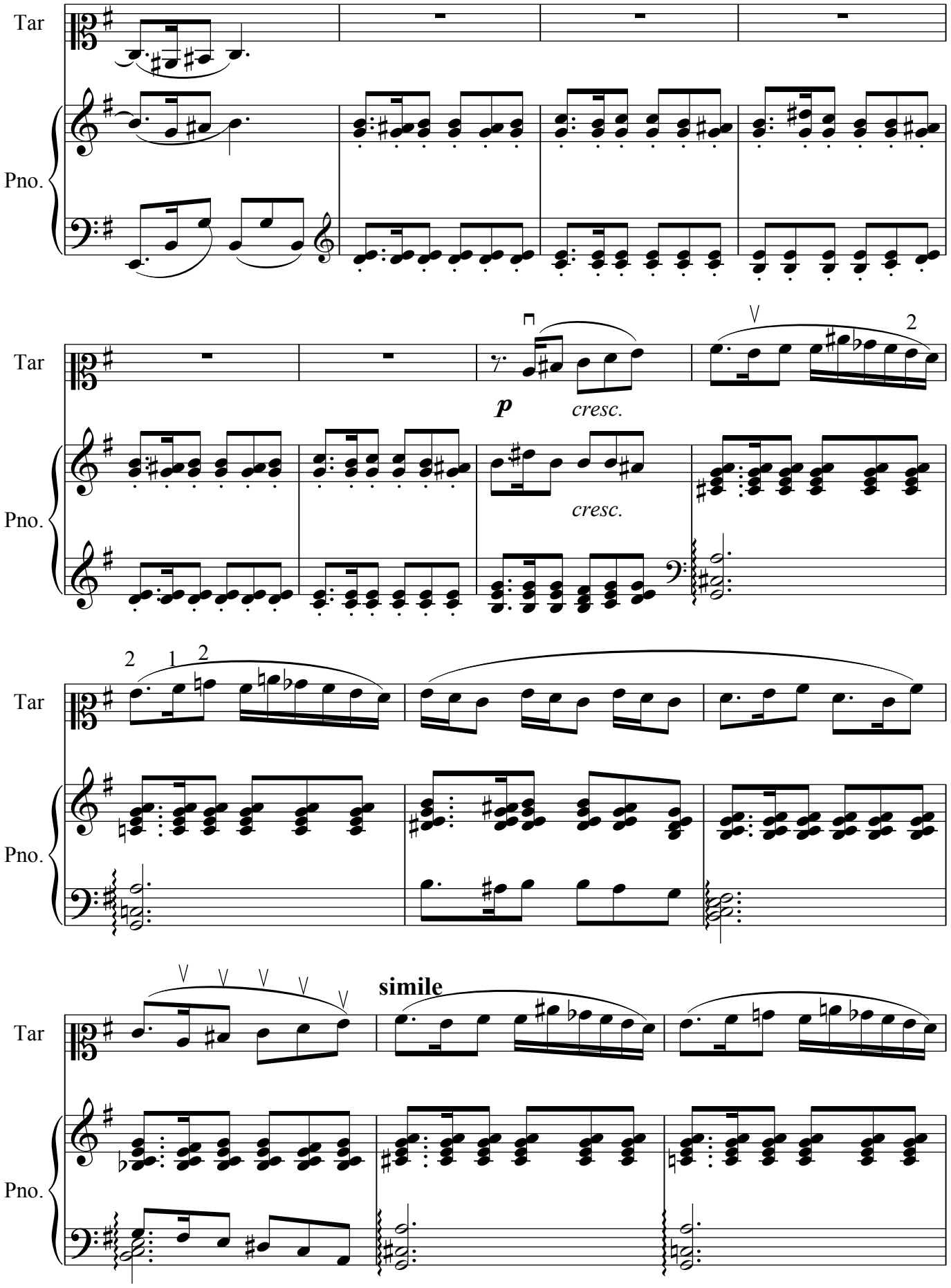
Tar
Pno.
p
cresc.
cresc.
simile

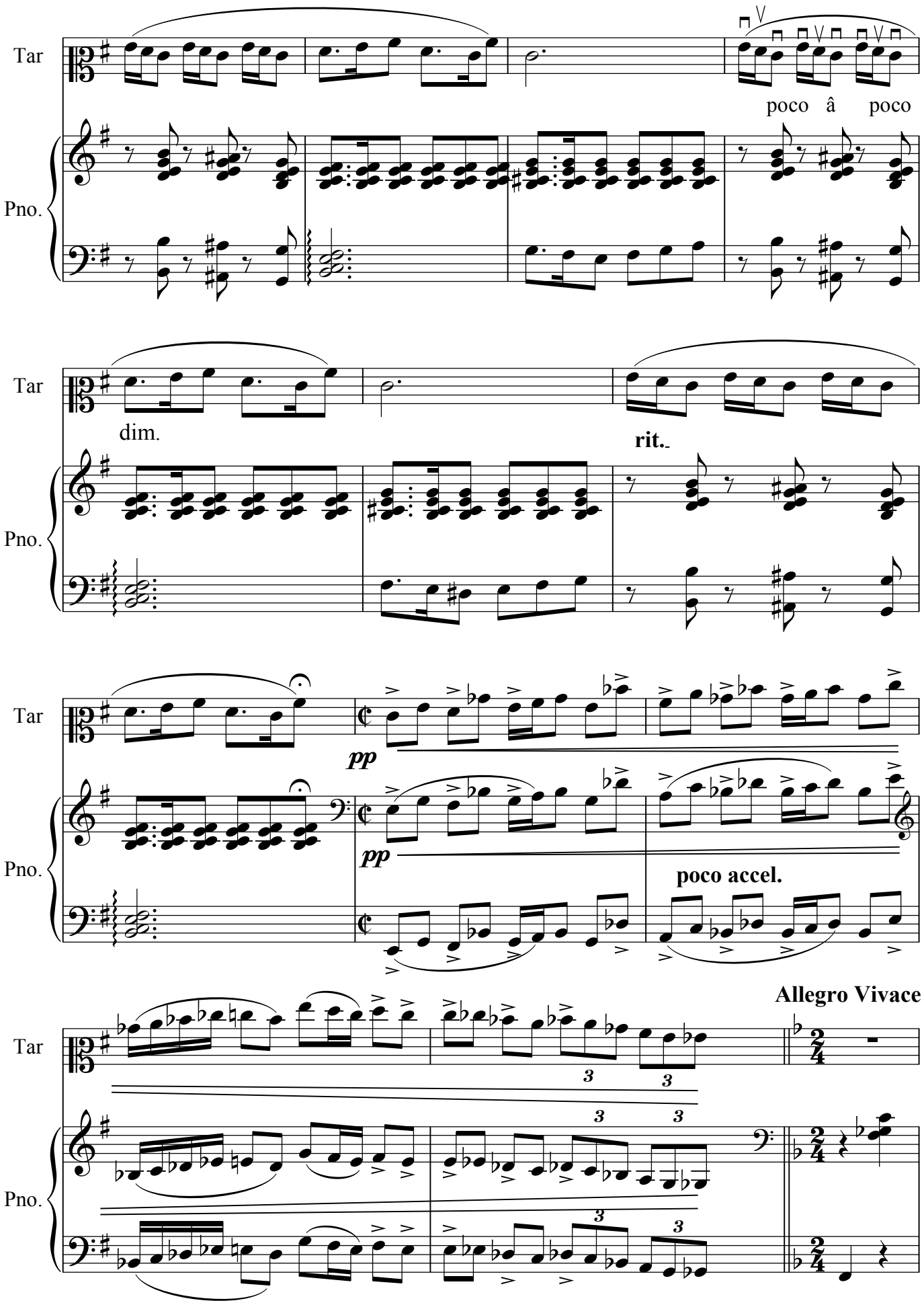
Tar
Pno.
poco â poco
dim.
rit.
pp
poco accel.
Allegro Vivace

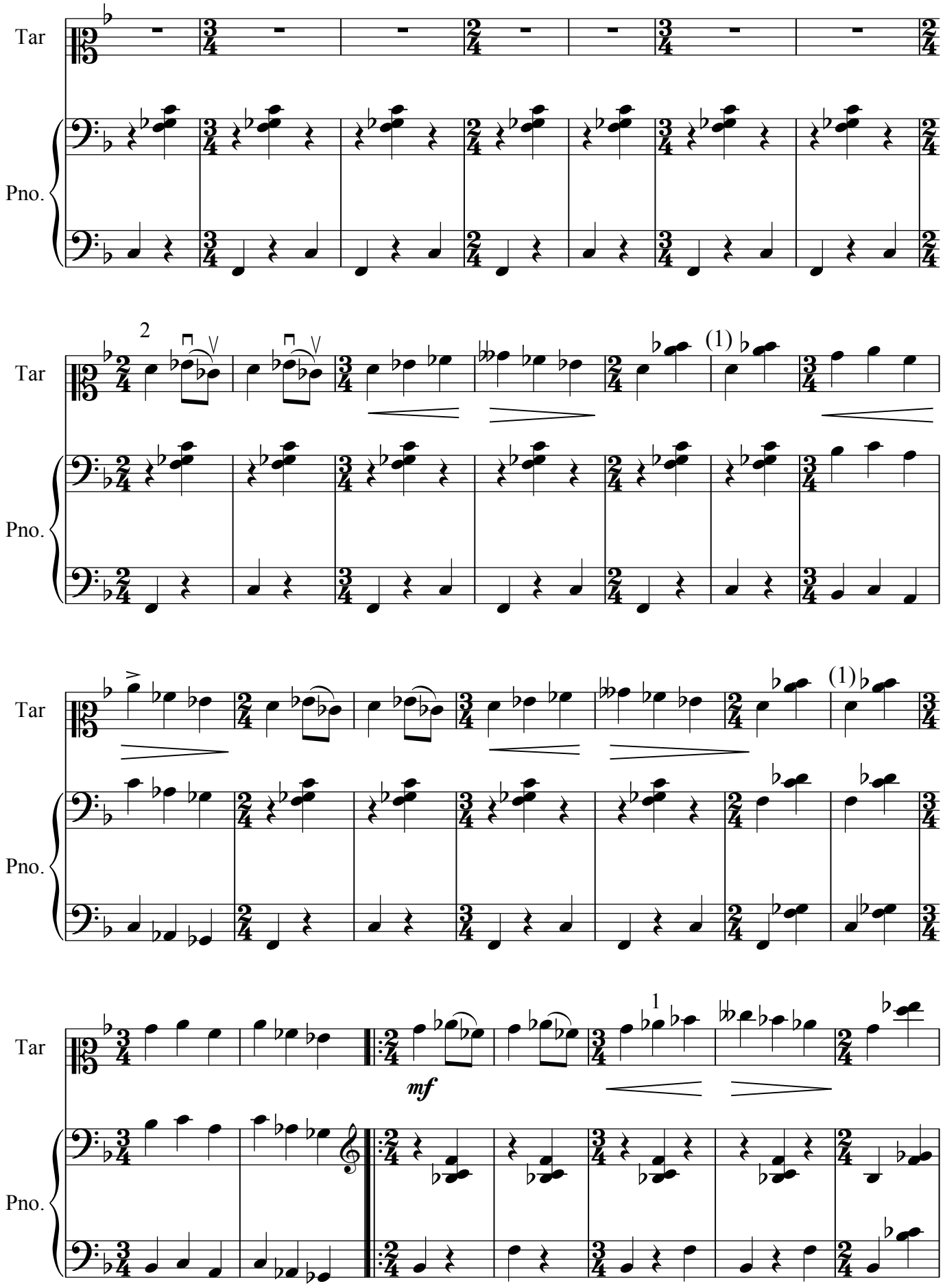
Tar
Pno.
2
(1)
(1)
1
mf

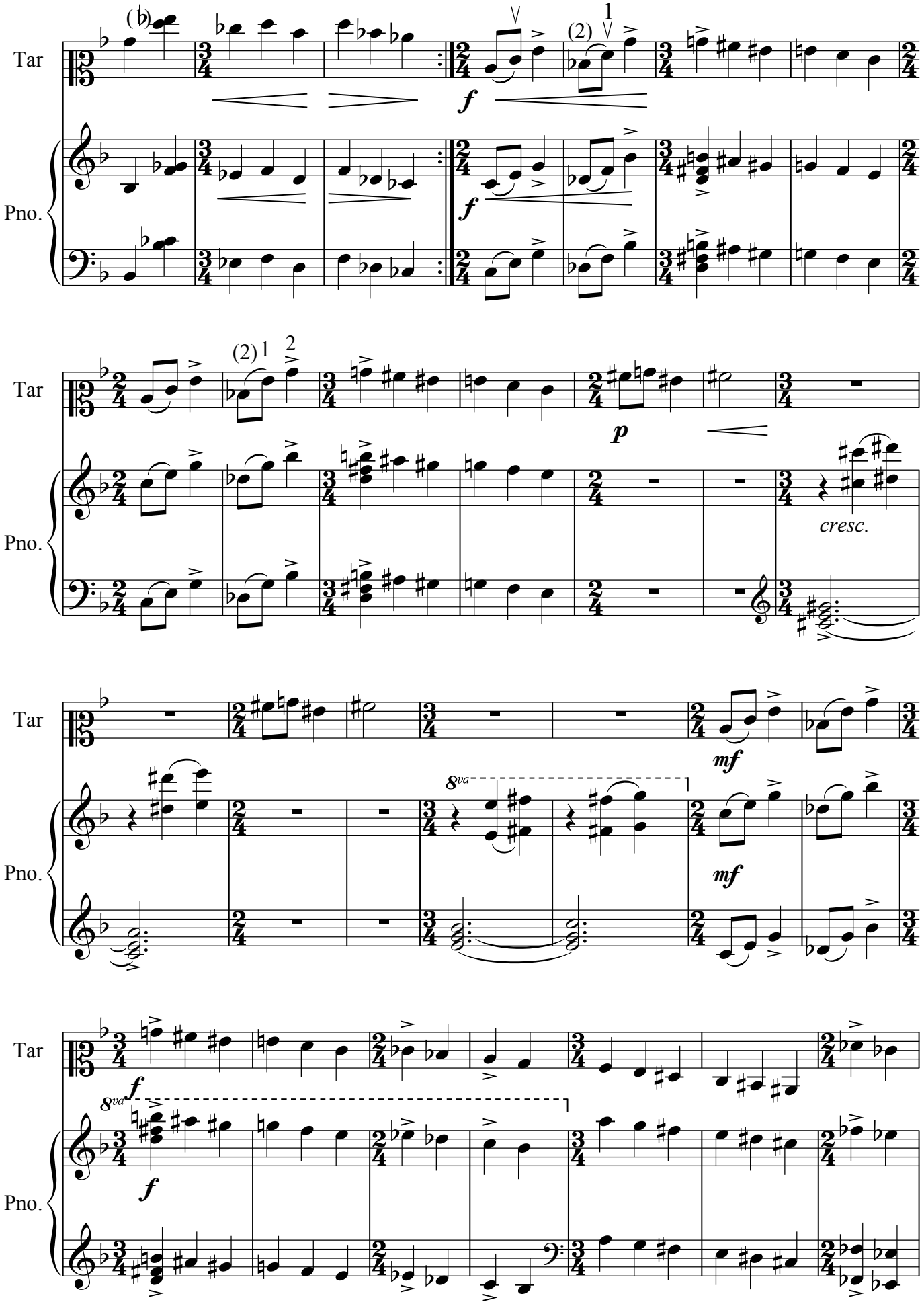
Tar
Pno.
(♭)
(2)
1
f
(2)
1
2
p
cresc.
mf
8va
mf
f
8va
f

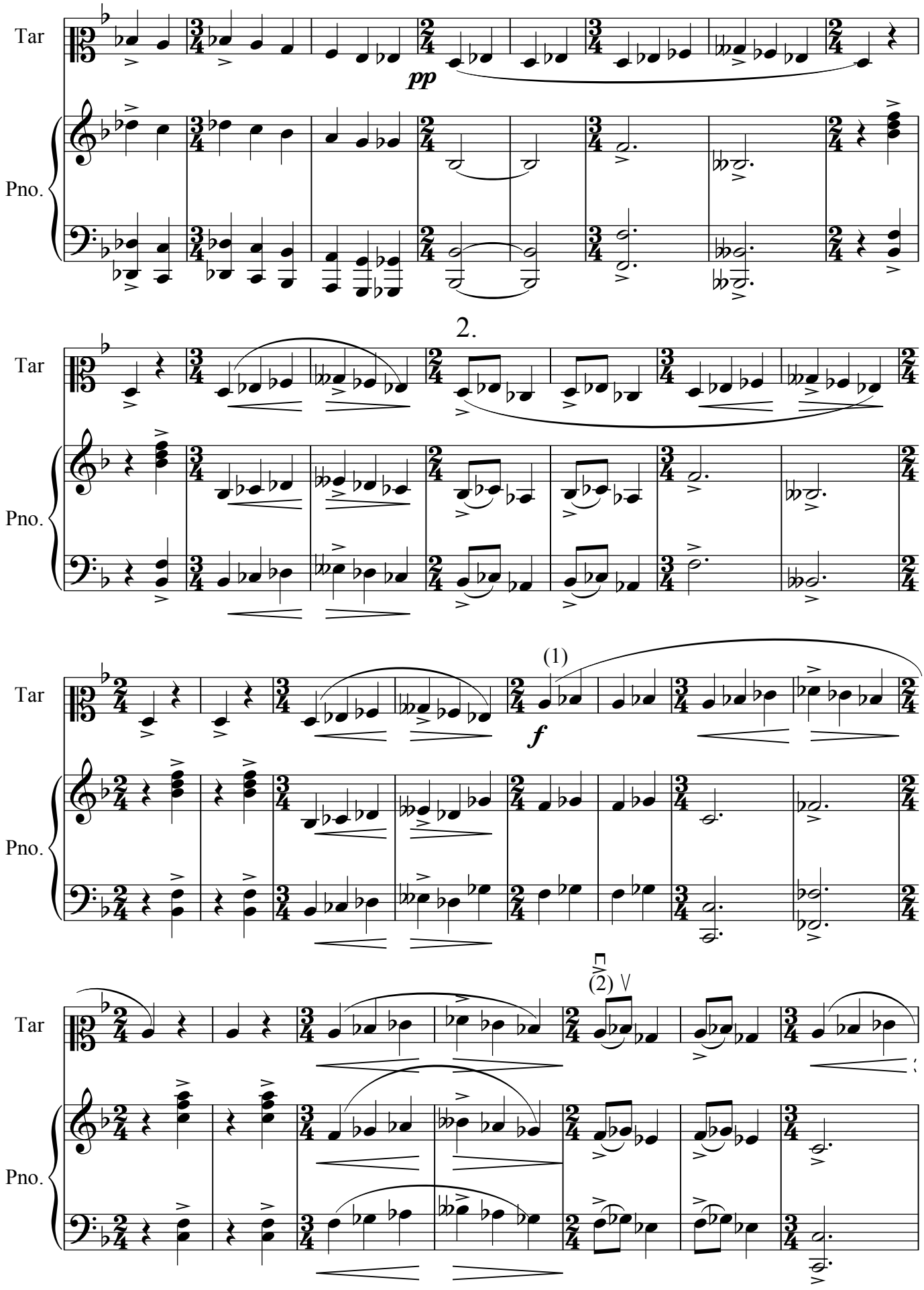
Tar
Pno.
pp
2.
f
(1)
(2)

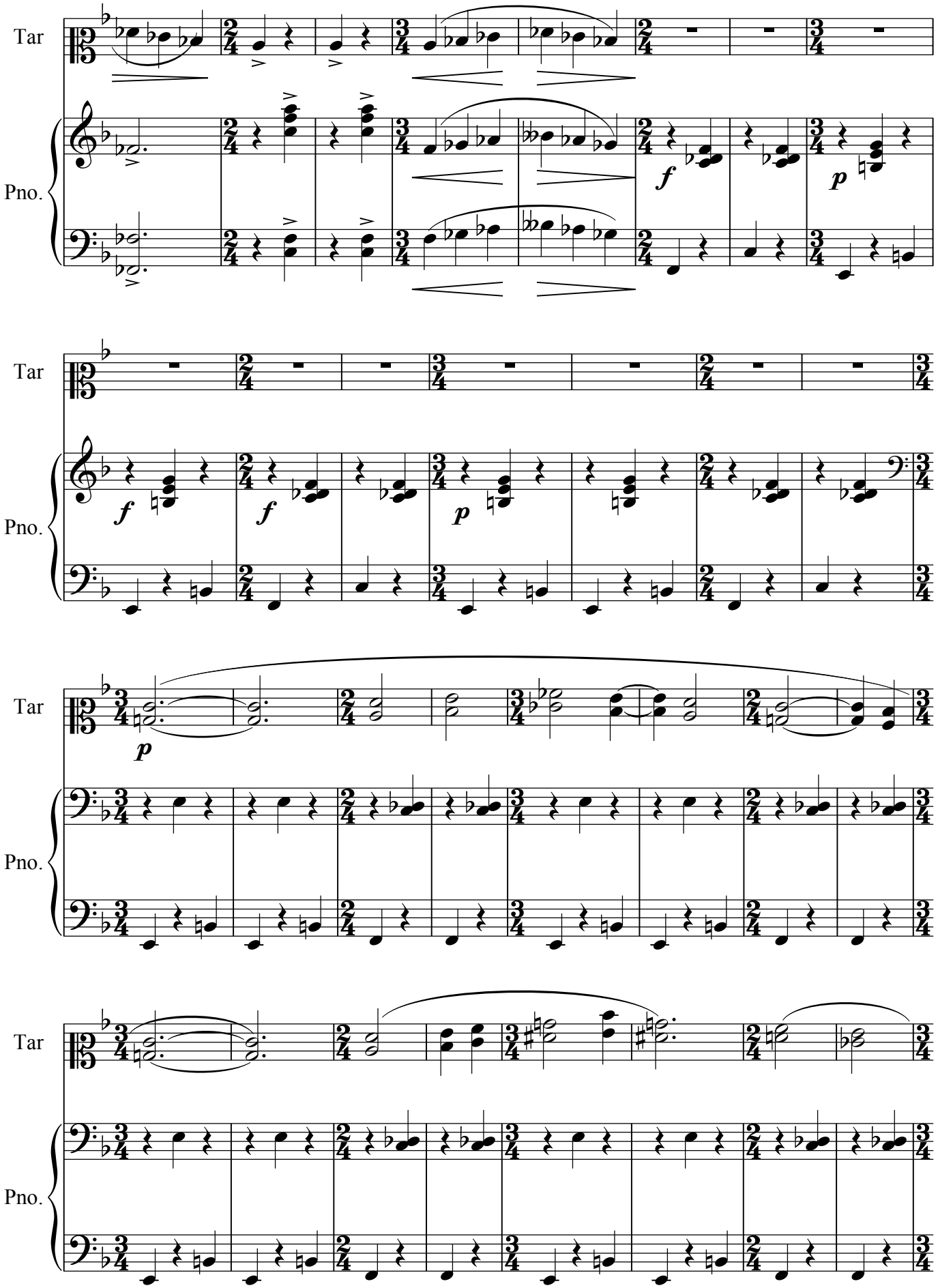
Tar
Pno.
f
p
Tar
Pno.
f
f
p
Tar
Pno.
p
Tar
Pno.

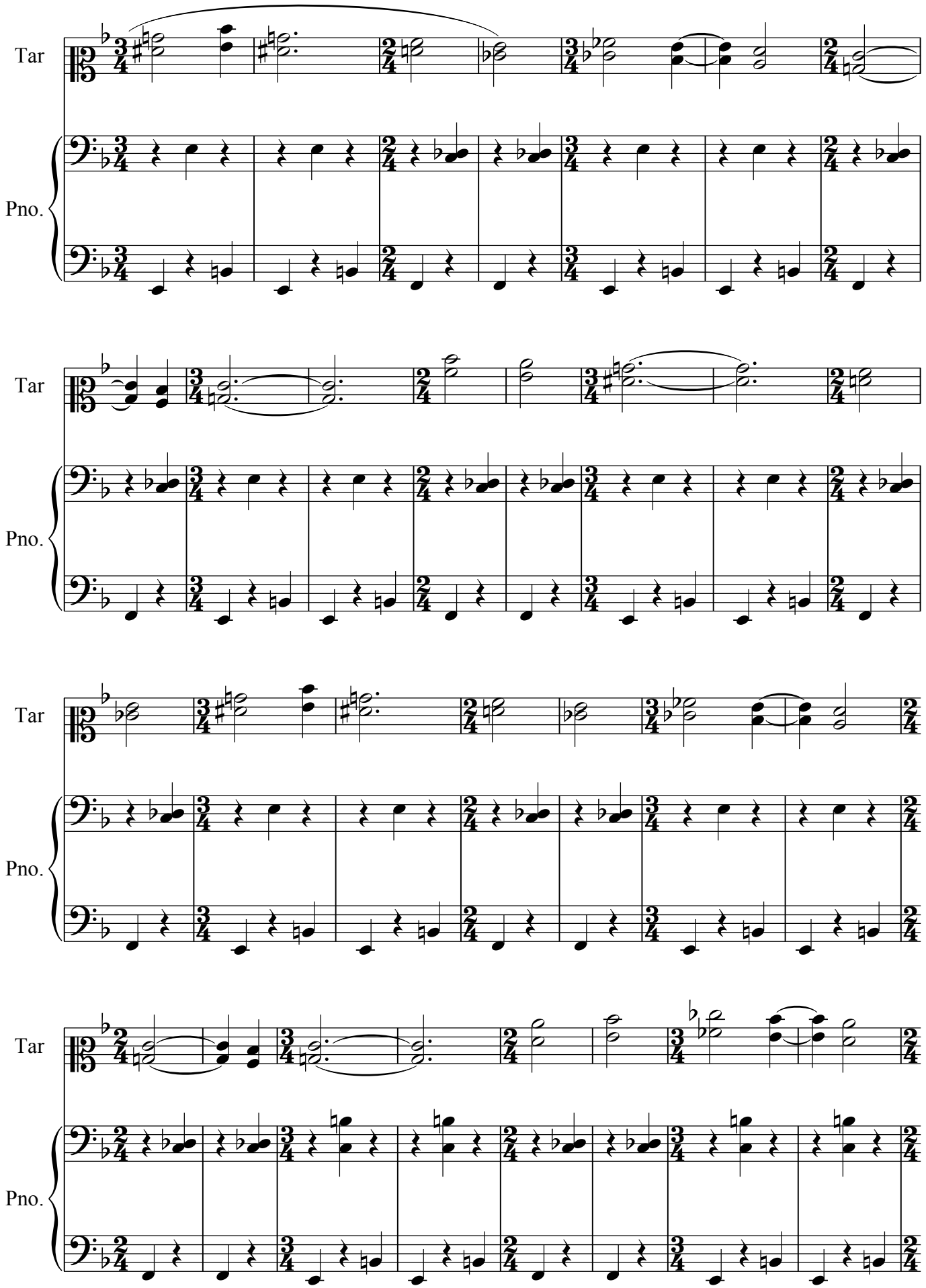
Tar
Pno.
Tar
Pno.
Tar
Pno.
Tar
Pno.

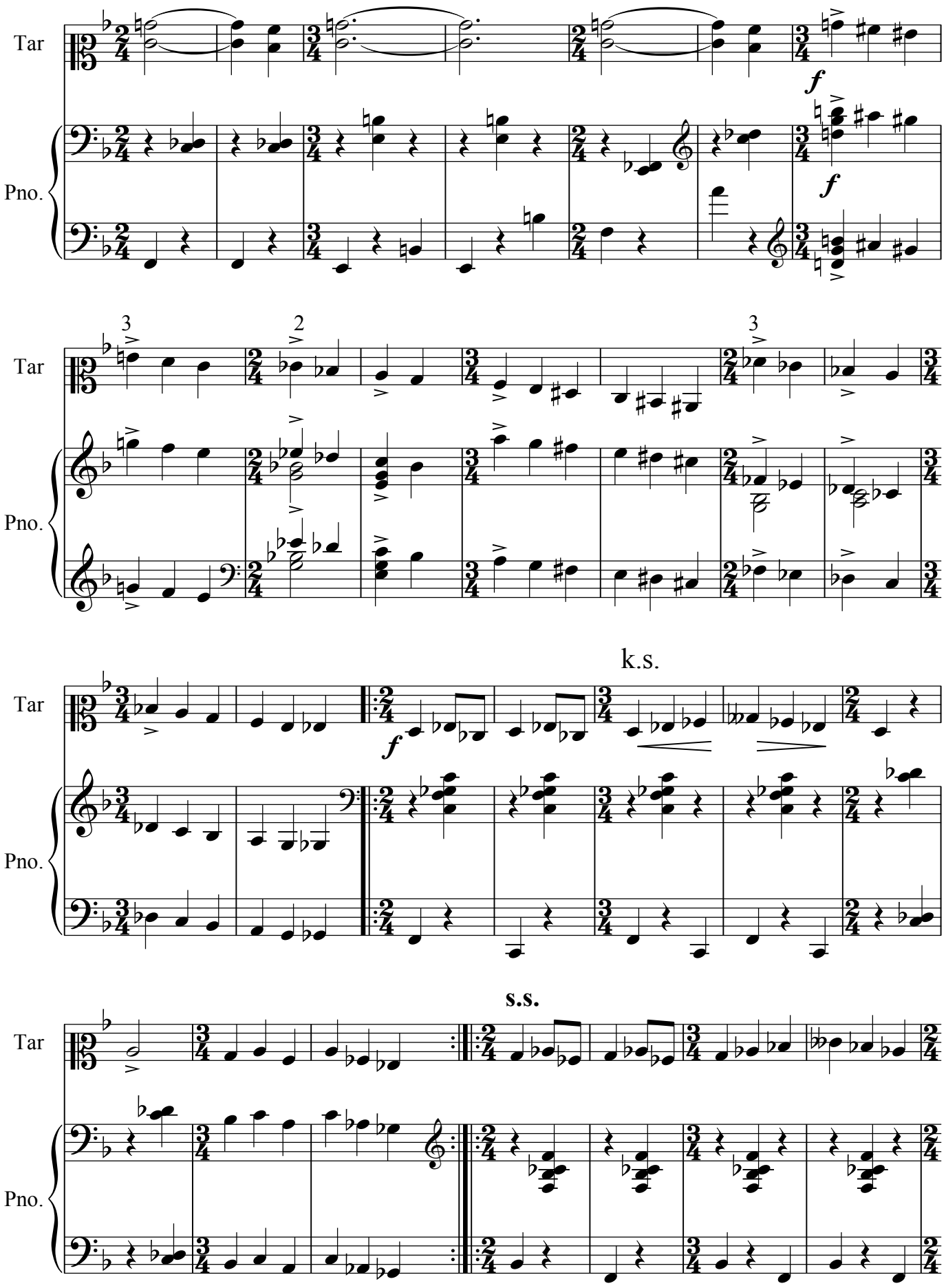
Tar
Pno.
f
f
3
2
3
Tar
Pno.
k.s.
Tar
Pno.
f
s.s.
Tar
Pno.

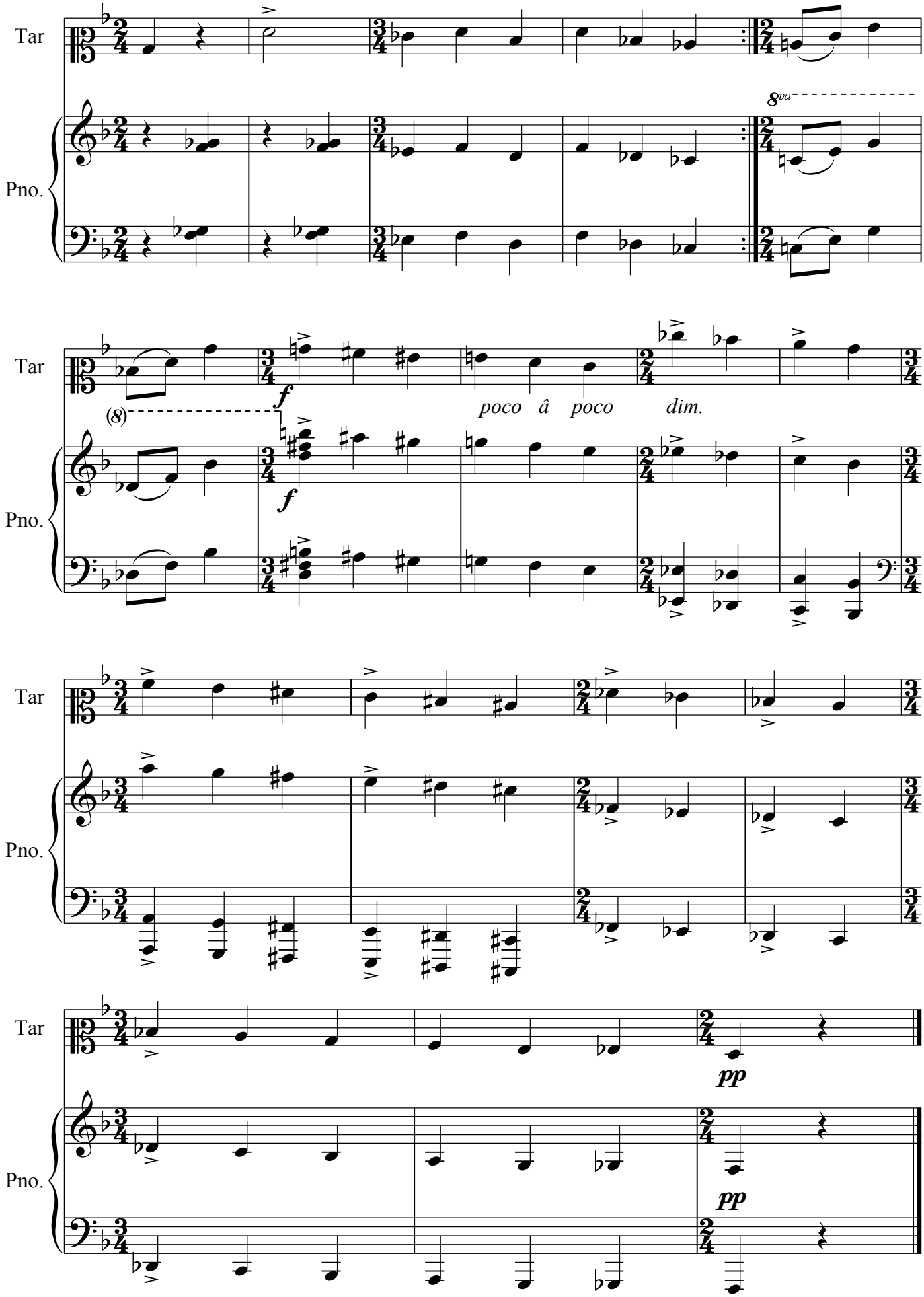
Tar
Pno.
8va
(8)
f
poco â poco dim.
pp

Qaytağı

T.Quliyev

(İşləyəni Səbuhi Cəfərov)

Allegro con brio

Tar

Pno.

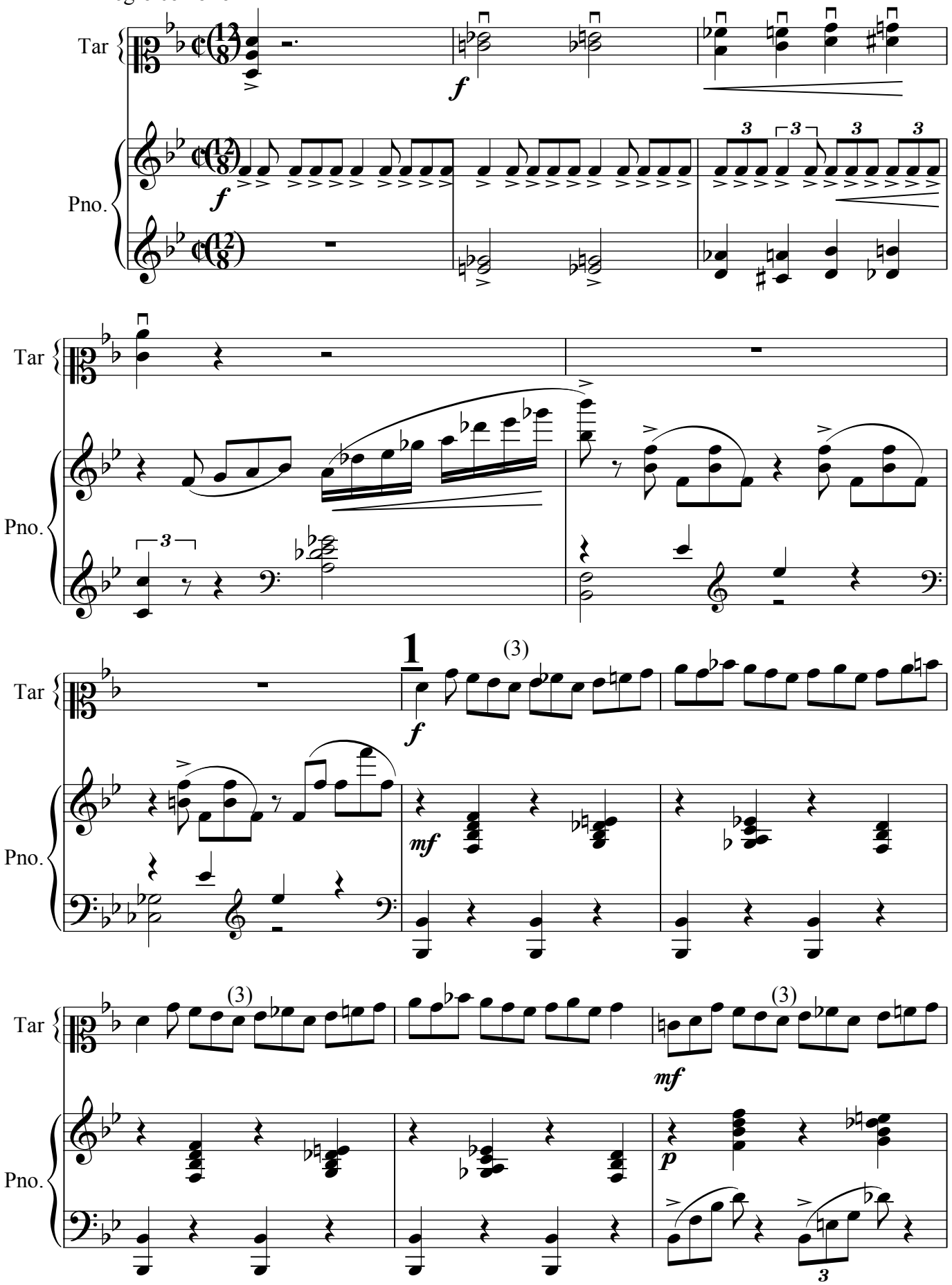

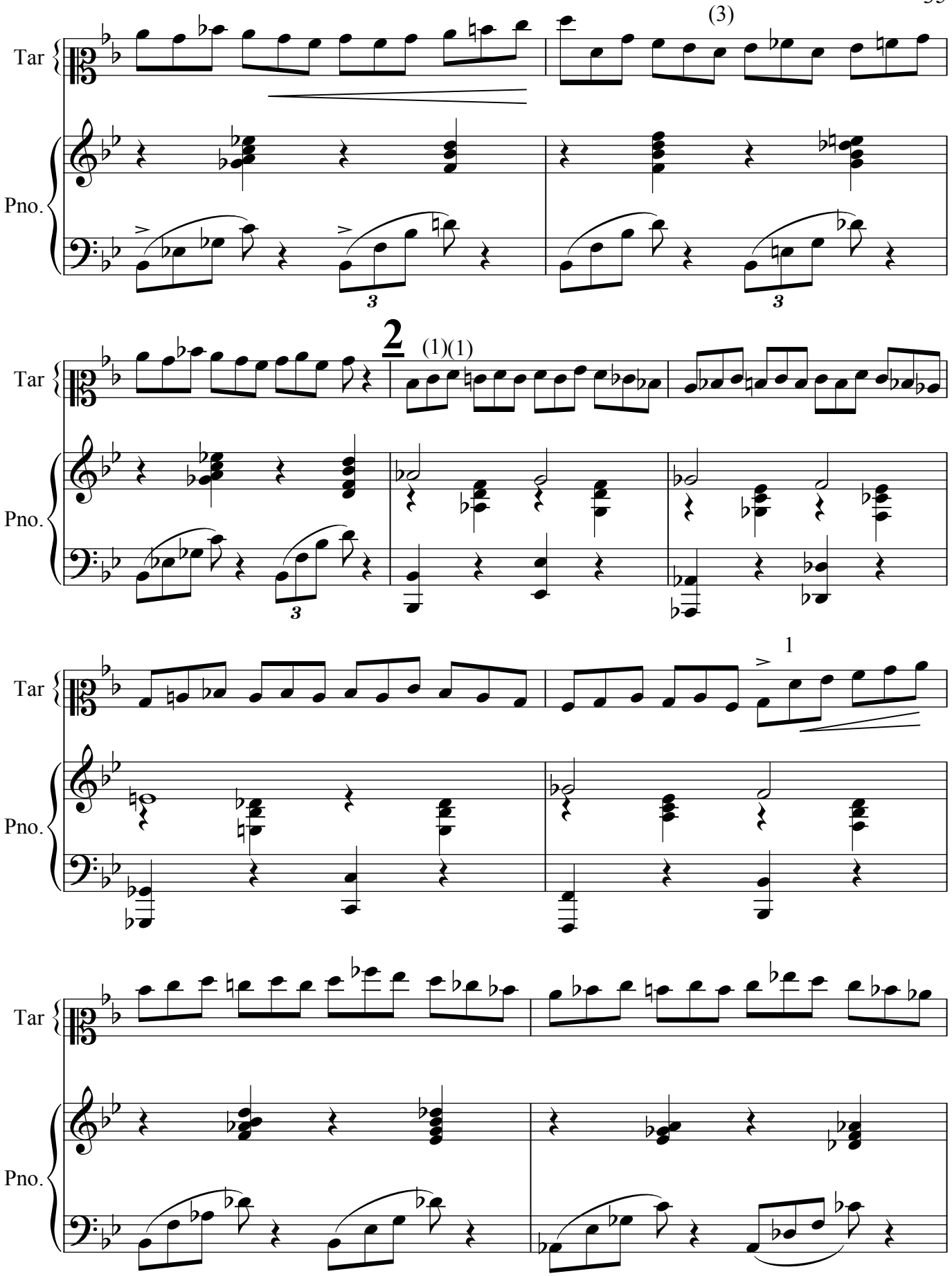
Tar
Pno.
(3)
2
(1)(1)
1

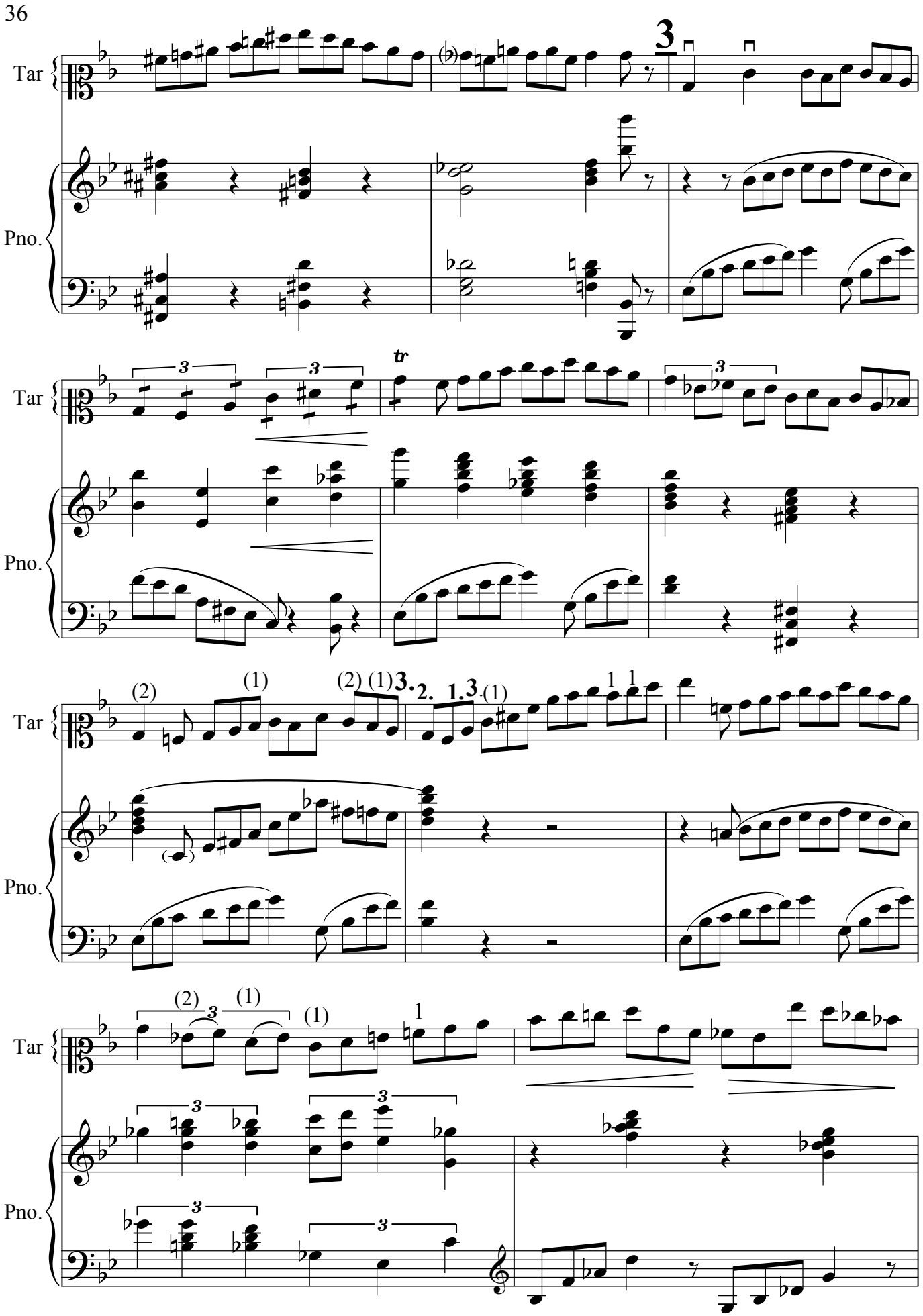
Tar
Pno.
3
tr
(2)
(1)
3.
2.
1.
1

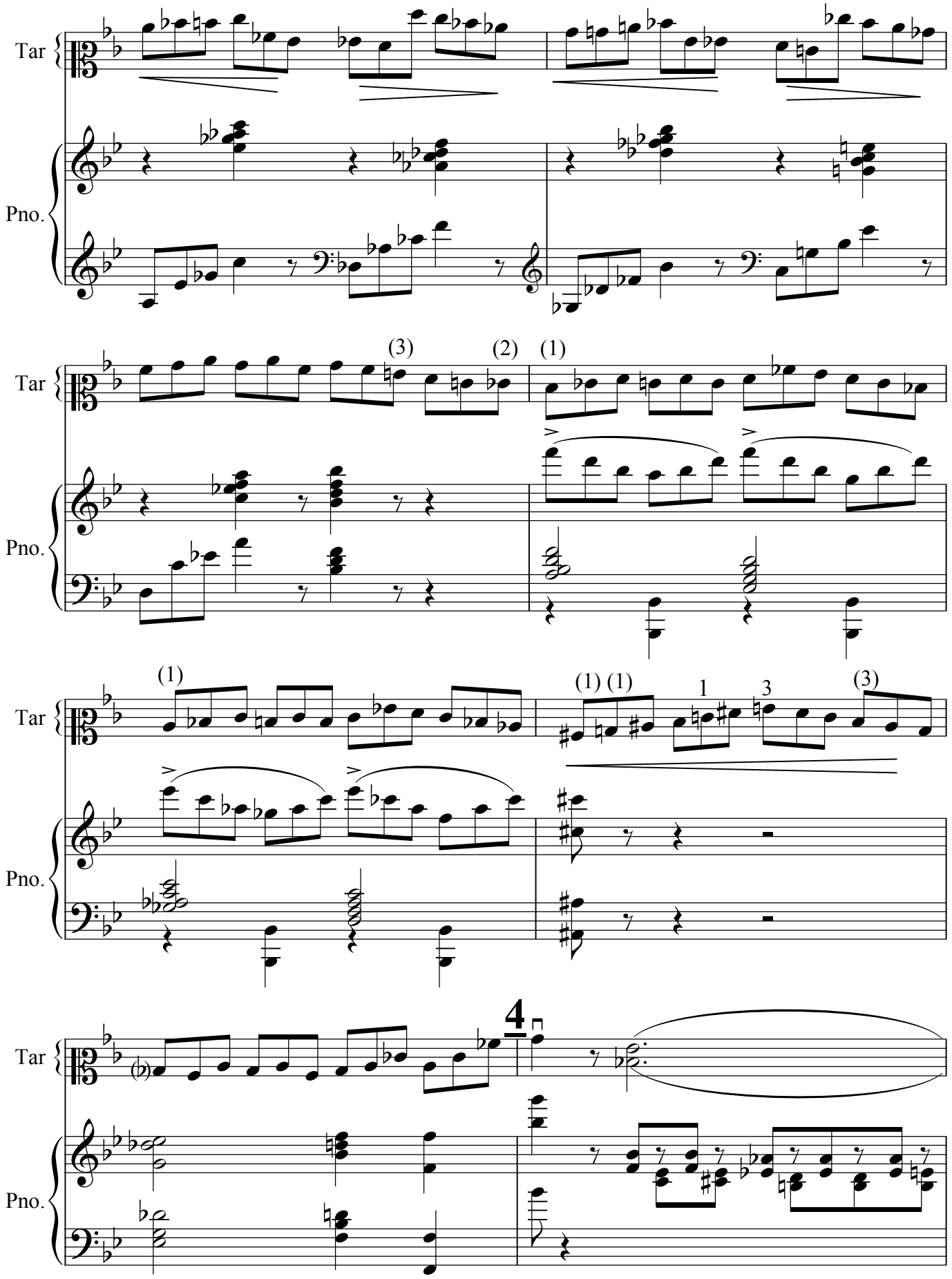
Tar
Pno.
(3)
(2)
(1)
(1)
(1) (1)
1
3
(3)
4

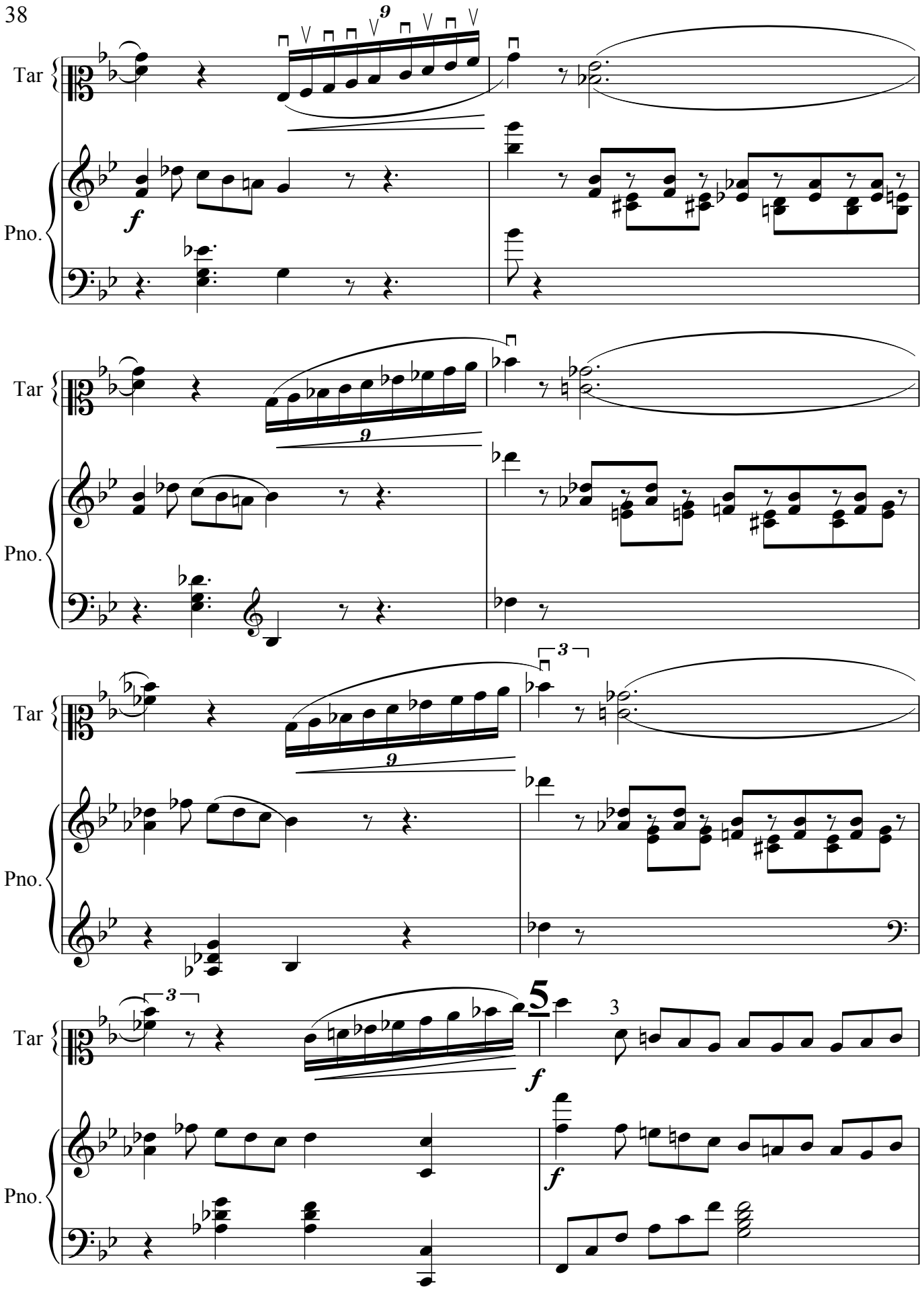
Tar
Pno.
f
9
3
5
3

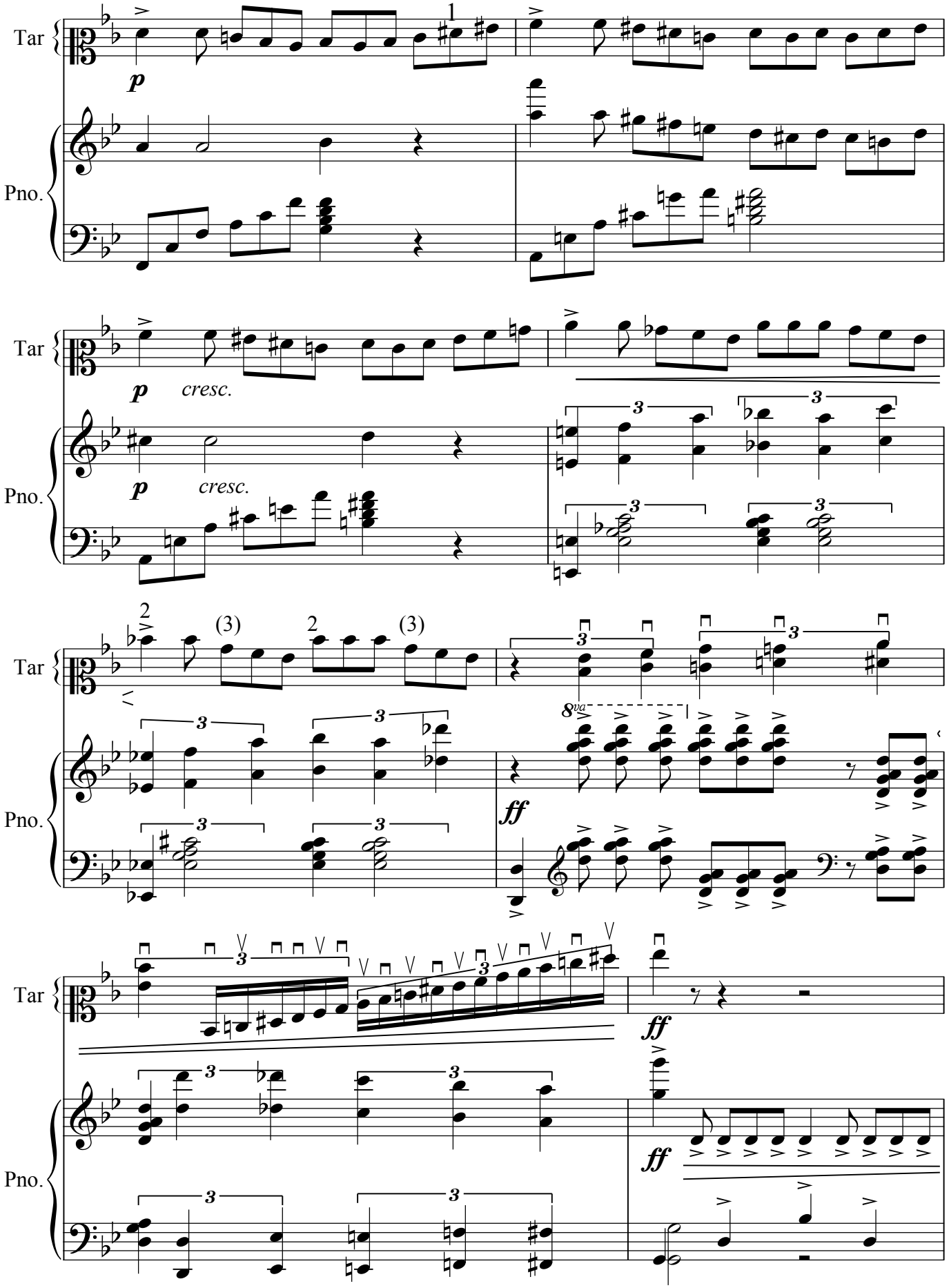
Tar
Pno.
p
cresc.
ff
8va

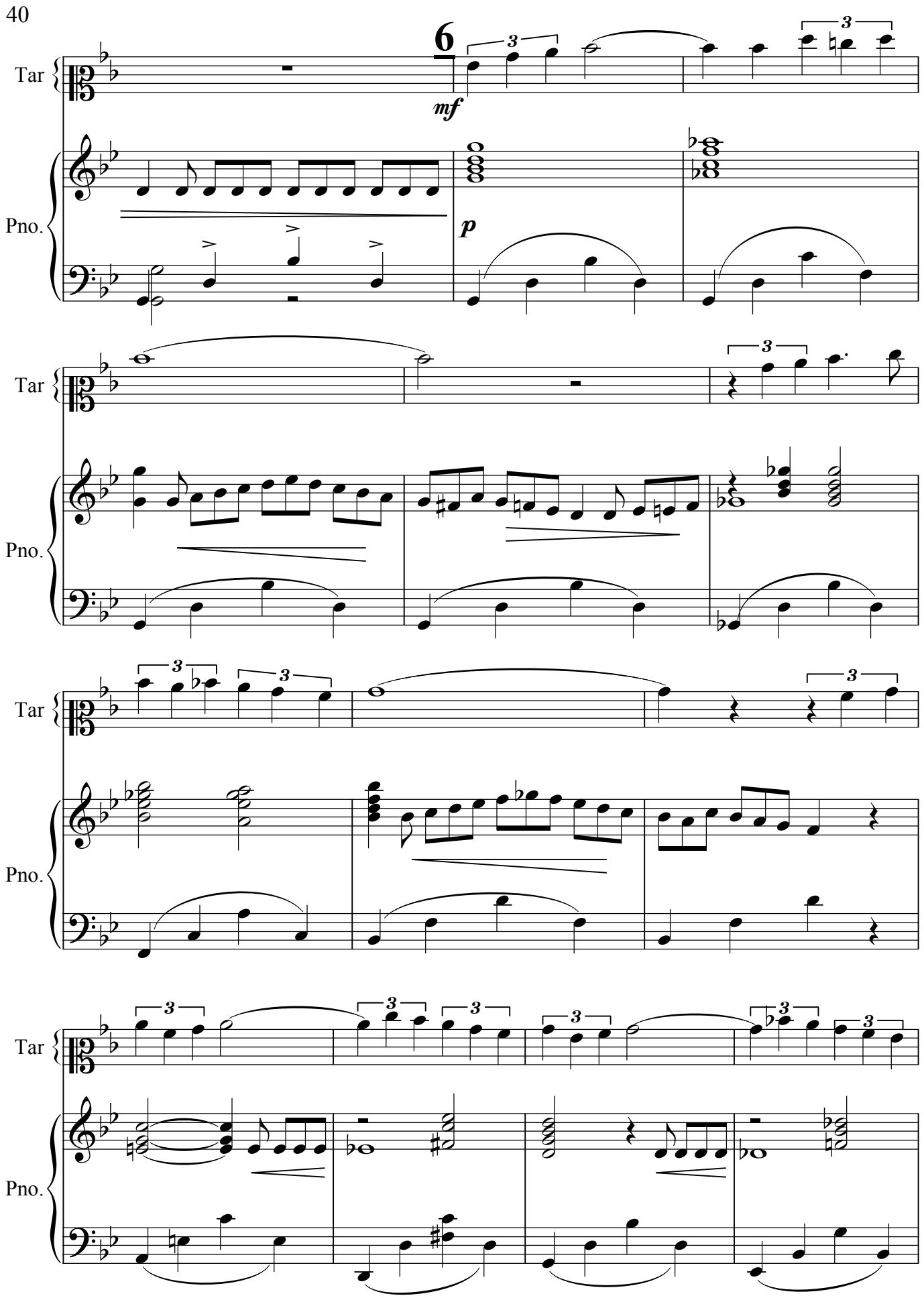
6
mf
p
Tar
Pno.
Tar
Pno.
Tar
Pno.
Tar
Pno.

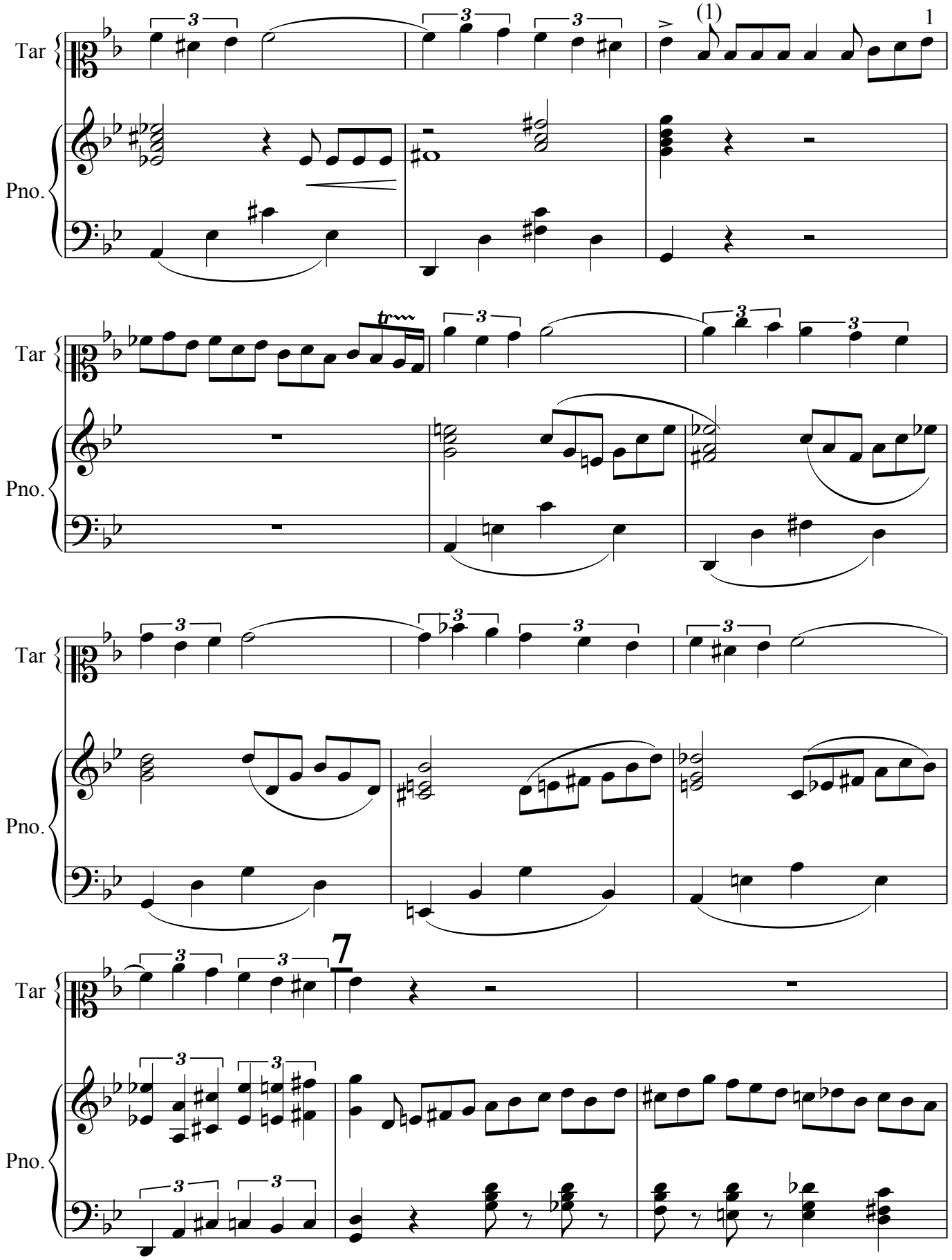
Tar
Pno.
(1)
1
7

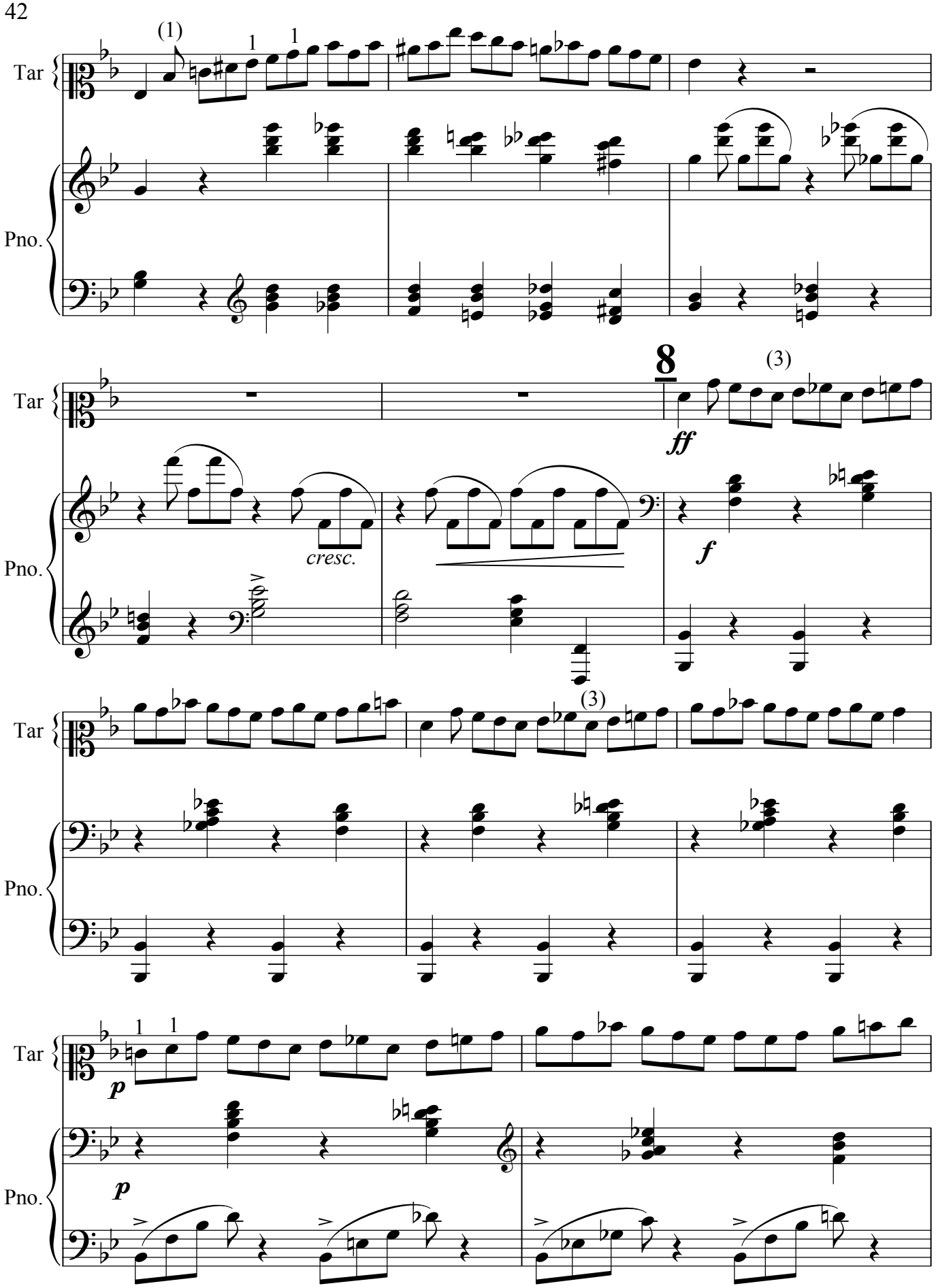
Tar
Pno.
(1)
1
1
8
(3)
ff
cresc.
f
(3)
p
p

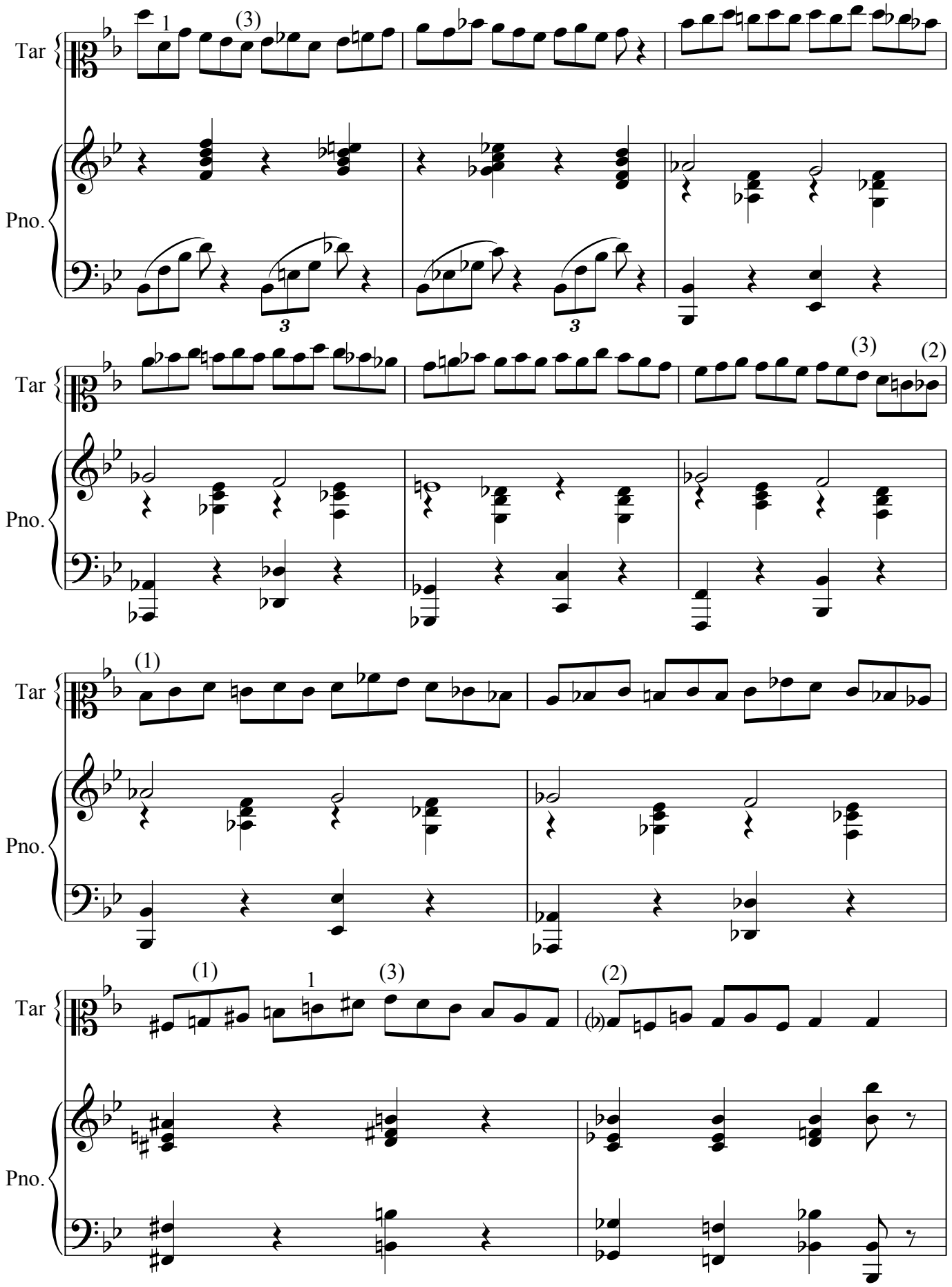
Tar
Pno.
Tar
Pno.
Tar
Pno.
Tar
Pno.

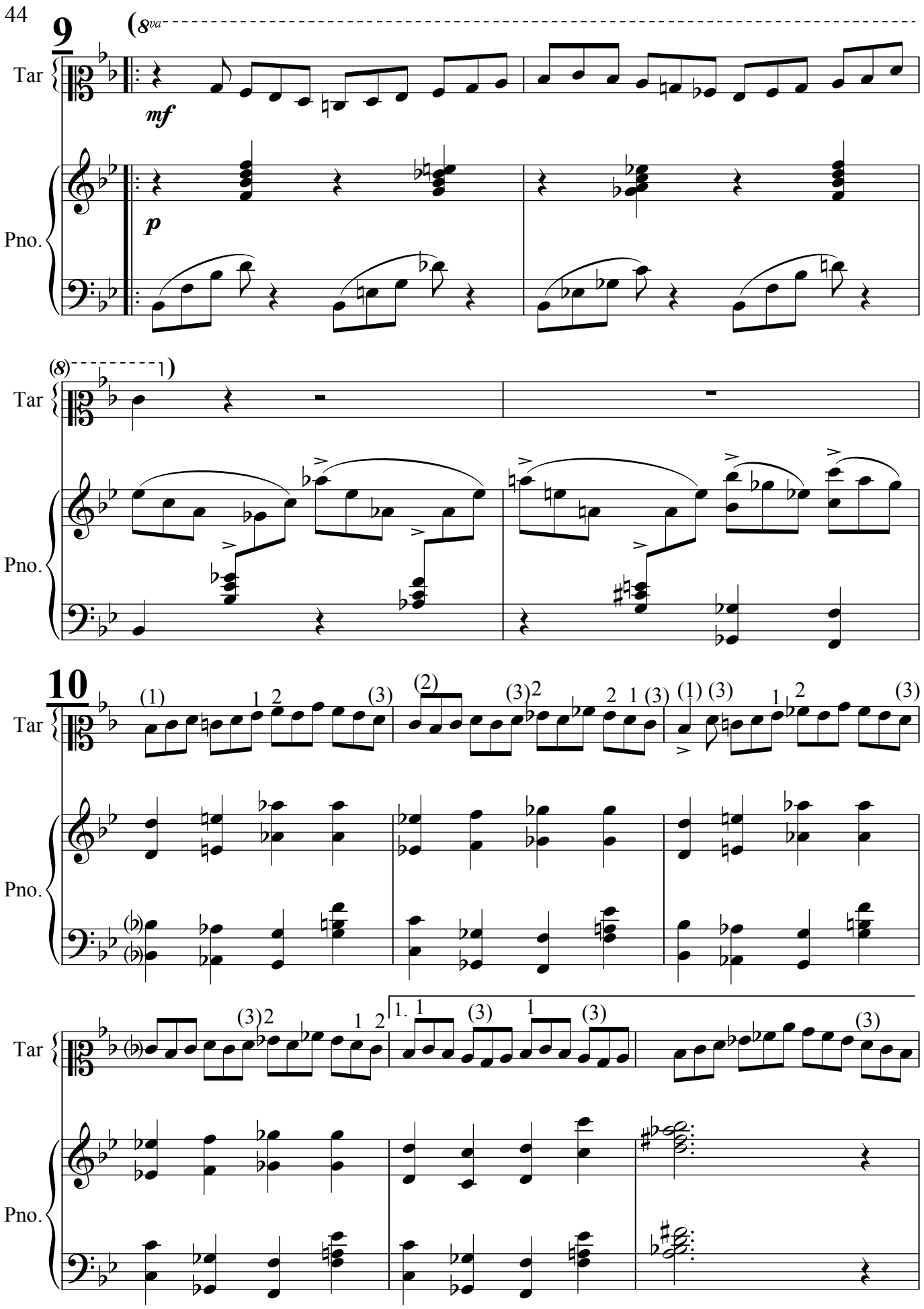
9
Tar
Pno.
mf
p
10

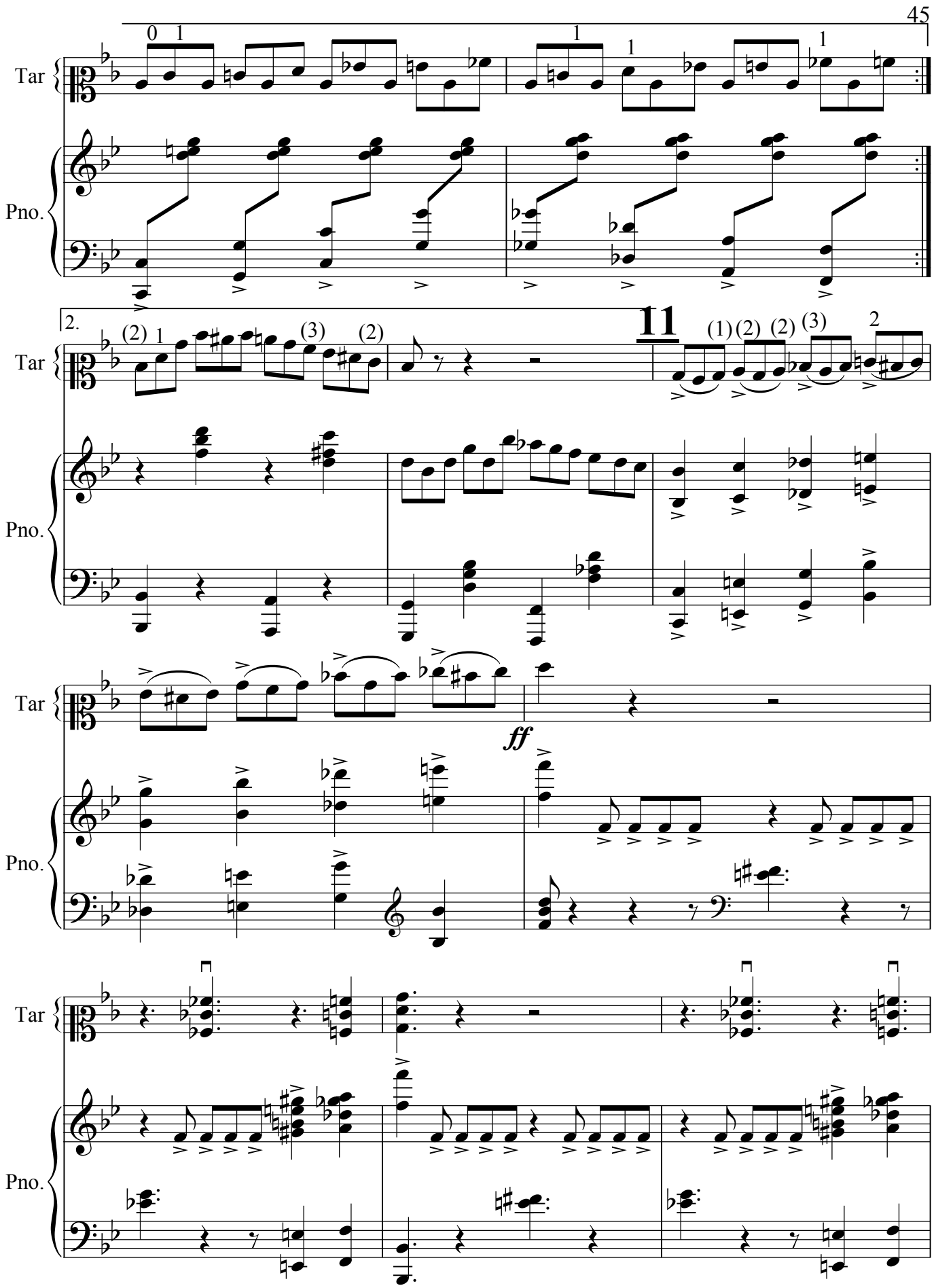
Tar
Pno.
2.
11
ff

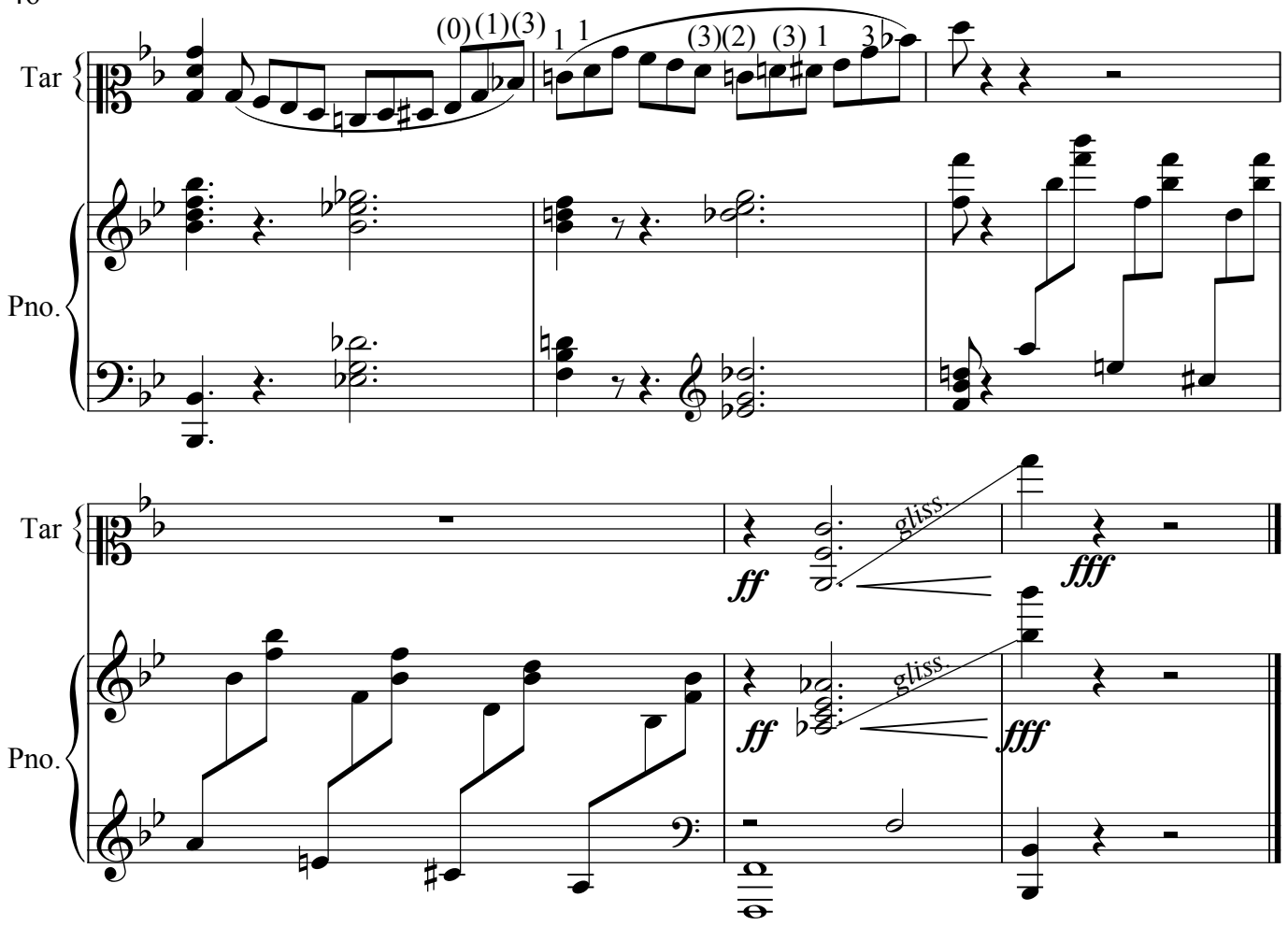
Tar
Pno.
(0)(1)(3)
1 1
(3)(2) (3) 1 3
Tar
Pno.
ff
gliss.
fff
ff
gliss.
fff

Mündəricat

Ön söz.....3

F.Əmirov **"Fantaziya"** ("Min bir gecə" baletinin mövzuları əsasında).....5

A.Məlikov **"2 fraqment"** ("Məhəbbət əfsanəsi" baletindən).....23

T.Quliyev **"Qaytağı"**.....34

Kompüter tərtibatçısı:
Nemətli Yavər Sərdar oğlu
Dizayn:
Həşimova Kəbirə

Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri.
Tar və fortepiano üçün işləyəni və köçürəni
Səbuhi Cəfərov.

Tiraj: 200
Format: 60x84 1/8
Həcmi: 6 ç.v.

"Ziya-Nurlan" NPM-də hazır
diopozitivlərdən çap olunmuşdur.

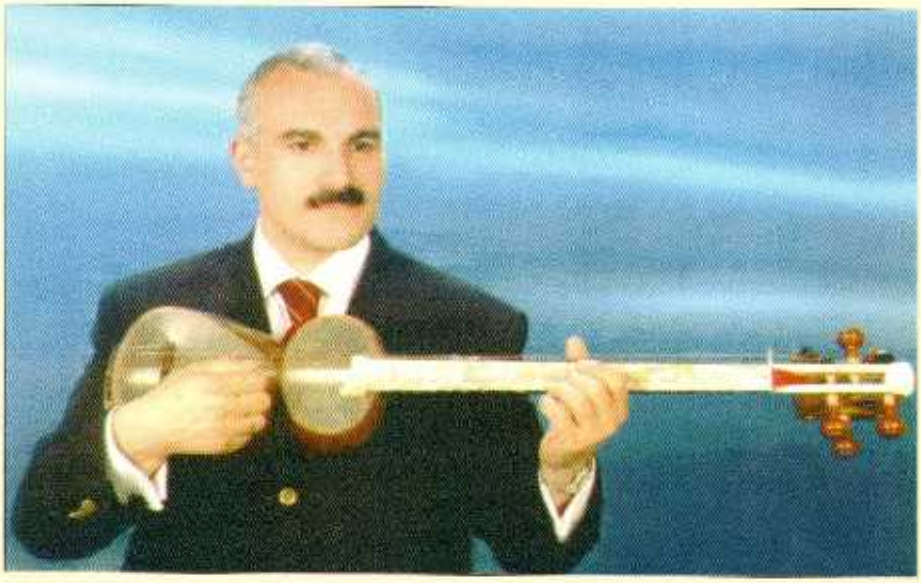

Səbuhi Aslan oğlu Cəfərov 1968-ci ildə Quba şəhərində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. İlk musiqi təhsilini Quba 7-illik musiqi məktəbində Şamil Gəbəybəyovun sinfində almışdır. 1983-cü ildən S.Hacıbəyov adına Sumqayıt orta ixtisas musiqi məktəbinin Quba filialının xalq çalğı alətləri şöbəsinə daxil olmuş, təhsilini Aftandil Cəfərov (ixtisas) və Ramiz Mahmudovun (muğam) sinfində davam etdirmişdir. 1990-cı ildə Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına (indiki Bakı Musiqi Akademiyası - BMA) daxil olmuş təhsilini s/n, pr. Məmmədağa Kərimovun (ixtisas) və dosent Vamiq Məmmədəliyevin (muğam) sinfində davam etdirmişdir. 1991-ci ildə BMA-nın 4 nəfərlik heyətinin tərkibində Minsk şəhərində konsert proqramı ilə çıxış etmişdir. 1992-ci ildə ifaçıların Əhməd Bakıxanov adına Respublika Müsabiqəsinin Laureatı olmuşdur. 1993-95-ci illərdə M.Kərimovun rəhbərliyi altında BMA-nın böyük zalında geniş konsert proqramı ilə çıxış etmişdir. Özünün işlədiyi əsərləri də dinləyiciyə ilk dəfə məhz bu konsertlərdə təqdim etmişdir. 1994-cü ildəki konsertdə bəstəkar Firəngiz Babayevanın "20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə" həsr etdiyi tar ilə orkestr üçün "Konsert"inin ilk ifasını təqdim etmişdir. 1993-cü ildən Azərbaycan Dövlət Teleradio Verilişləri Şirkətinin S.Rüstəmov adına xalq çalğı alətləri orkestrinə işə dəvət olunmuş, 1994-cü ildən solist-konsertmeystr vəzifəsində çalışır. 1993-cü ildə Süleyman Ələsgərovun tar və orkestr üçün "3 saylı konsert"inin ilk ifaçısı olmuşdur. (dr. Faiq Sadıqov) 2001-ci ildə xalq artisti Nəriman Əzimovun "Xatirə" əsərinin, 2003-cü ildə bəstəkar Adilə Yusufovanın "Alov" fantaziyasının ilk ifaçısı olmuşdur (hər iki əsər S.Cəfərova ithaf edilib). İfaçılıq fəaliyyətinə xüsusi diqqət verən S.Cəfərov H.Xammədovun I və II konsertlərinin muğam dəsgahlarının kaman ustası, xalq artisti prof. Ş.Eyvazova ilə birlikdə xalq rəqslərini və Azərbaycan bəstəkarlarının digər əsərlərini də lentə yazdırmışdır. Tələbəlik illərində Üzeyir Hacıbəyov adına fərdi təqaüdə layiq görülən Səbuhi Cəfərov 1995-ci ildə BMA-nı fərqlənmə diplomu ilə bitirdikdən sonra xalq artisti pr. Ramiz Quliyevin dəvəti ilə xalq çalğı alətləri kafedrasında muğam müəllimi kimi fəaliyyətə başlamış və 2000-ci ildən tar ixtsası fənnini aparır. 2002-ci ildən BMA-nın baş müəllimi dərəcəsini almışdır. Hal-hazırda Azərbaycan Milli Konservatoriyasında fəaliyyətini davam etdirir. 2005-ci ildə Moskvada Kreml Sarayında Rusiyada keçirilən "Azərbaycan ili"nin açılış konsertində Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbi şagirdlərini müşahidə etmişdir.